

მონეტებს მილიონები, ჯანდასჯას — თეთრები?

კორუფციული გარიგება თუ სილინსაგება?
 იხილეთ მე-3 გვერდზე

რეპუტაციები „საქართველოს ფოსტის“ სასარგებლოდ?
 იხილეთ მე-2 გვერდზე

შეღვათიანი აბროსსების გასაქმე დინეო
 იხილეთ მე-4 გვერდზე

სოფელ ხევი საზოგადოებრივი სენტრი გაიხსნა
 იხილეთ მე-5 გვერდზე

რეზო ჭიჭვილი ქართული ლიტერატურის გაკვეთილზე
 იხილეთ მე-5 გვერდზე

თეატრის საერთაშორისო დღე მესხივილის თეატრში
 იხილეთ მე-5 გვერდზე

ჯადვარი, გუგულის კაბა
 იხილეთ მე-7 გვერდზე

გასული წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში განხილული და დამტკიცებულია

იხილეთ მე-3 გვერდზე

გიზნესთან ჩასაფრებულ სახელმწიფო

„სწორი საგადასახადო, ფისკალური, საინვესტიციო პოლიტიკა - ეს არის ის, რაც აუცილებელია დღეს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისათვის“

იხილეთ მე-6 გვერდზე

მერიის საინაო ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსის უბინაოდ დარჩენილი ოჯახი

იხილეთ მე-3 გვერდზე

ქიმედიონი
 ქიმედიონი-გე
 წიგნების მაღაზია
 მისამართი: ქუთაისი, „პოპულში“; ტელ: 790 927 927.

წიგნები უნ გელოდებოდეს!

ქუთაისი, სავაჭრო ცენტრი „პოპულში“, წიგნების მაღაზია „ქიმედიონი“, ტელ: (790) 927 927.

PS news.ge

„საერთო სასამართლოები“ — კანონპროექტი. როგორც ვერ თანხმდებიან

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ კანონპროექტზე და ამ პროექტში იუსტიციის საბჭოს ხელახლა დაკომპლექტების საკითხზე ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის შეთანხმება დამატებით გამართული კონსულტაციების შემდეგაც ვერ შედგა. ამ კანონპროექტს საკანონმდებლო ორგანო უკვე მეორე მოსმენით განიხილავს.

საპარლამენტო უმრავლესობა უწინდებურად აცხადებს, რომ ვენეციის კომისიის რეკომენდაციებს მიჰყვებიან, ხოლო უმცირესობა შეთავაზებულ მოდელს არ უჭერს მხარს და პირიქით — ამბობს, რომ ხელისუფლება ვენეციის კომისიის დასკვნას სწორედ იმდენად არ ითვალისწინებს.

ისინი მოიპოვებენ თავიანთი კოლეგების ნდობას, ახალი ვადით იქნებიან წარმოდგენილი იუსტიციის საბჭოში, — აცხადებს უსუფაშვილი და მიიჩნევს, რომ ამ საკითხზე ხელისუფლება ვენეციის კომისიის რეკომენდაციას ეყრდნობა, რომლის თანახმადაც იმ პირებს, რომელთაც უფლებამოსილება შეუწყდებათ, მიეცეს საშუალება, მოსამართლეთა კონფერენციამ ან დადასტურდეს მათი წევრობა, ან უარყოს.

რომ ცვლილებები არ შეეხოს საბჭოს არჩეულ წევრებს, ამიტომ მიუღებელია ცვლილებების ის ნაწილი, რომლის მიხედვითაც მოსამართლეების მიერ არჩეული წევრები უნდა შეიცვალოს. ვინც არ უნდა იყოს საპარლამენტო უმრავლესობაში, პატივი უნდა სცეს მოსამართლეთა კონფერენციის გადაწყვეტილებას და არ უნდა მოხდეს მათი გადაწყვეტილების შეცვლა, — აცხადებს დავით ბაქრაძე.

დავით უსუფაშვილი მიიჩნევს, რომ მთავრობის მიერ შემოთავაზებული მოდელი უფრო დემოკრატიულია და სასამართლოს რეალურ დამოუკიდებლობას უზრუნველყოფს — მოსამართლე გათავისუფლდება ყველაინარს გავლენისაგან.

პარლამენტის თავმჯდომარის დავით უსუფაშვილის განცხადებით, იუსტიციის საბჭოს 15 წევრიდან უფლებამოსილებას უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე და კიდევ ერთი წევრი შეინარჩუნდებიან. ამის შესახებ უსუფაშვილმა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ კანონპროექტთან დაკავშირებით უმცირესობასთან გამართული კონსულტაციების შემდეგ განაცხადა.

საპარლამენტო უმცირესობა: „უმრავლესობის შემოთავაზებული მოდელი მიუღებელია“

„თუ არაფერი არ იქნება ვათვალისწინებელი, რა თქმა უნდა, არ დავუჭერთ მხარს... რა თქმა უნდა, აქ საუბარია ვენეციის კომისიის დასკვნაზე, და არა რომელიმე ადგილობრივი პოლიტიკოსის ნება-სურვილზე“ — ამბობს საპარლამენტო უმცირესობის წევრი დავით დარჩიაშვილი.

უმცირესობის ლიდერის თქმით, რაც შეეხება საბჭოს წევრების მეორე ნაწილს, ე.წ. პოლიტიკურად დანიშნულ წევრებს, აქ ოპოზიციამ მზად არის, შემხვედრი კონსტრუქციული ნაბიჯი გადადგას და უმრავლესობასთან სხვადასხვა მექანიზმები განიხილოს, მათ შორის — უმრავლესობის მიერ შემოთავაზებული მექანიზმი.

რა მიზანი აქვს საპარლამენტო უმრავლესობის მოდელს?!

„ისინი (იუსტიციის საბჭოს წევრები) დანიშნულები იყვნენ ამ თანამდებობაზე ერთპიროვნულად, უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის წარდგინებით. ჩვენ ვცვლით ამ წესს და თითოეულ მოსამართლეს ექნება უფლებამოსილება, დაასახელოს თავის თავი ან კოლეგა; ისინი არჩეული იყვნენ ღია კენჭისყრით და ჩვენ ვამკვიდრებთ ფარულ კენჭისყრას, როდესაც ყველა მოსამართლეს ექნება თავის ნების სრულად და თავისუფლად გამოხატვის საშუალება,“ — ამბობს პარლამენტის თავმჯდომარე, როდესაც ახლა არსებულსა და შემოთავაზებულ მოდელს შორის სხვაობაზე საუბრობს.

საპარლამენტო უმცირესობის ლიდერის დავით ბაქრაძის განცხადებით, „საერთო სასამართლოების შესახებ კანონის“ ხელისუფლების მიერ შეთავაზებული მექანიზმის ნაწილი მიუღებელია. ამის შესახებ ბაქრაძემ საპარლამენტო უმცირესობასა და უმრავლესობას შორის კონსულტაციების დასრულების შემდეგ განაცხადა.

„უმრავლესობის მიერ შემოთავაზებული მოდელით, იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 15 წევრიდან 13 უნდა შეიცვალოს და ეს არანაირად არ არის ისე, როგორც ამას ვენეციის კომისია გვირჩევს. კომისიის რეკომენდაციას,

„ამ წევრთა უმრავლესობა, ვისაც უფლებამოსილება შეუწყდება, არიან თანამდებობის პირები, ანუ სასამართლოს თავმჯდომარეები და მოადგილეები. ჩვენ ვამბობთ, რომ მოსამართლეები უნდა გათავისუფლდნენ ყველასგან — პოლიტიკოსებისგანაც და საკუთარი სასამართლოების ხელმძღვანელების გავლენისგანაც. და კიდევ, მათი ერთი ნაწილი სულაც არ არის არჩეული მოსამართლეების მიერ.“

ისინი თანამდებობაზე გამწესდნენ დროებითი ადმინისტრაციული კომიტეტის მიერ, რომელსაც უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე ხელმძღვანელობდა. შესაბამისად, ჩვენ ამ ნაწილში სრულად ვიცავთ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარესთან, ბატონ კოტე ჯულაშვილთან მიღწეულ შეთანხმებას და ვენეციის კომისიის დასკვნებს და ეს ნაწილი გავაუქვით და მომავალ კვირაში, — აღნიშნა უსუფაშვილმა.

რაც შეეხება პარლამენტის მიერ ასარჩევ 6 წევრს, პარლამენტის თავმჯდომარის თქმით, ვენეციის კომისიის რეკომენდაციას ამ ნაწილშიც სრულადაა გაზიარებული და მათი არჩევა 2/3-ის უმრავლესობით მოხდება. ამასთანავე, თვითონ ვენეციის კომისიის რჩევაა, რომ იყოს ისეთი მექანიზმი, რომლის გამოყენებითაც არავის ექნება არჩევნებში დაბლოკვის შესაძლებლობა ანუ

ვაკანტური ადგილების დატოვების საშუალება.

„პირდაპირ გვეუბნებიან, რომ 2/3-ით იყოს არჩევა, მაგრამ, თუ დარჩა ვაკანტური ადგილები, მაშინ აბსოლუტური უმრავლესობით, ანუ 76 ხმით მოხდეს არჩევნები. შესაბამისად, ჩვენი ვერსია დაეფუძნება ამ მოდელს,“ — აღნიშნა უსუფაშვილმა და დასძინა, რომ ეს სრულ შესაბამისობაშია როგორც უცხოელი ექსპერტების დასკვნასთან, ისე საღ აზრთან. მისივე თქმით, ეს მოდელი საპარლამენტო უმცირესობასთან შეთანხმებული არ არის.

ცვლილებები მოსამართლეთა კორპუსს „ნაციონალური მოძრაობის“ გავლენისაგან გათავისუფლებს?!

„რაც მალე შევა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ ორგანულ კანონში ცვლილებები, უფრო მალე განთავისუფლება მოსამართლეთა კორპუსი „ნაციონალური მოძრაობის“ გავლენისაგან,“ — აცხადებს კოალიცია „ჩვენი უფლებებისათვის“ თანათავმჯდომარე მია ხარაძე. მისივე თქმით, იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სასამართლო ორგანოების თვითმმართველ სუბიექტს წარმოადგენს, რომლის ძირითადი ფუნქციაა შეიმუშაოს და დამტკიცოს საქართველოს საერთო სასამართლოების ორგანიზაციული მუშაობის წესი, განიხილოს სასამართლო სტატისტიკის ანალიზის მასალები და თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში, საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა მიმართ განახორციელოს დისციპლინური სამართალწარმოება.

„სწორედ ამ ფუნქციების ობიექტურად განხორციელებისათვის საჭიროა, იუსტიციის საბჭოს დაკომპლექტება ახალი წესით მოხდეს. იუსტიციის სამინისტროს მიერ ინიცირებული კანონპროექტი, რომელსაც უახლოეს დღეებში პარლამენტი დაამტკიცებს, მოგვცემს შესაძლებლობას, საქართველოში დამოუკიდებელი სასამართლო ხელისუფლება გვყავდეს და ის პოლიტიკურად აღარ იყოს,“ — მიიჩნევს კოალიცია „ჩვენი უფლებებისათვის“ თანათავმჯდომარე მია ხარაძე.

საბაბა ცნობილიაა

რეგულაციები „საქართველოს ფოსტის“ სასარგებლოდ?

მთავარი რედაქტორი:
ნატო გუბელაძე

რედაქტორი:
ნანული ცხვედიანი

დანიშნულება: ირმა ბახტაშვილი

ოპერატორი და კორექტორი:
ლალი კუბრაშვილი

რეკლამის მენეჯერი:
ლელა თოლორაძე

გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. არ გამოხატავს არცერთი პოლიტიკური პარტიის ინტერესებს. ავტორთა მოსაზრება შეიძლება, არ ემთხვეოდეს რედაქციისას.

☒ — ნიშნით აღნიშნულია სტატია, რომელიც განთავსებულია სარეკლამო ფართზე

გამომცემელი — შპს „**PS**“ (პოსტსოციალიზმი).
ქუთაისის სასამართლოს რეგისტრაცია №51/ა-1401

გაზეთი „**PS**“-ის კლასიფიკაციის კოდი: **UDC (უაიკ) 3+32 (479.22) (054) 3 - 658 P - 86**

მისამართი: ქუთაისი, რუსთაველის გამზირი №37. პრესის სახლი.

• (032) 2 422 470, (0 431) 24-45-46.
• psnews27@gmail.com
• www.psnews.ge

2013 წლის 25 იანვარს გამოიცა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება, რომლითაც საბაჟოზე საქონლის შემოტანასთანადაც განისაზღვრა და დეკლარირებისთანავე დაკავშირებულ პროცედურებში არსებითი ცვლილებები შევიდა. ამან საქონლის გადაზიდვის საქმიანობით დაკავებულ მეწარმეებს სერიოზული პრობლემები შეუქმნა.

როგორც არასამთავრობო ორგანიზაცია „საერთაშორისო გამჭვირვალობა — საქართველო“ 26 მარტს გამოქვეყნებულ განცხადებაში ამბობს, ორგანიზაციას წერილით მიმართა ადგილობრივ მეწარმეთა ჯგუფმა, რომლებიც საქონლის გადაზიდვის საქმიანობას ეწევიან. მეწარმეებმა აღნიშნეს, რომ ისინი სამეწარმეო საქმიანობის პროცესში სერიოზულ შეფერხებებს აწყდებიან და მათ მიერ სამეწარმეო საქმიანობის გაგრძელების პერსპექტივა სერიოზული საფრთხის ქვეშ დგას. განცხადების ავტორები იმასაც აცხადებენ, რომ აღნიშნული რეგულაციები ბაზრიდან მათ განზრახ განდევნას ემსახურება და ერთ-ერთი კონკრეტული გადაწყვეტილება — „საქართველოს ფოსტას“ მონოპოლიურ მდგომარეობაში ჩაყენება ისახავს მიზნად.

„საერთაშორისო გამჭვირვალობის“ თქმით, ბრძანების ანალიზისას მართლაც გამოიკვეთა რამდენიმე პრობლემა, რომლებიც მკირე და საშუალო გადაზიდვების საქმიანობისთვის მართლაც ხელის შემშლელ ფაქტორად შეიძლება

იქნეს მიჩნეული. კერძოდ, ბრძანების თანახმად, რამდენიმე ისეთი პირობის დაკმაყოფილება მოეთხოვება, რომელიც ექვს იწვევს. მათ შორის ერთ-ერთი მოთხოვნაა, რომ გადაზიდვებს ჰქონდეს საქონლის ორგანიზებულად გადაზიდვის სათანადო გამოცდილება და კარგი რეპუტაცია; „საერთაშორისო გამჭვირვალობა — საქართველო“ მიაჩნია, რომ ეს ბაზარზე შესასვლელ ფორმალურ ბარიერს ქმნის და საქმიანობის დაწყების მსურველ ახალ მეწარმე სუბიექტს არათანაბარ პირობებში აყენებს. კერძოდ, ეს ნორმა შეუძლებელს ხდის ახალმომყოლებული გადაზიდვების მიერ საქმიანობის დაწყებას.

„შეიძლება ითქვას, რომ „საქართველოს ფოსტა“ არის ერთადერთი ეროვნული გადაზიდვით, რომელიც ყველა შემთხვევაში ავტომატურად აკმაყოფილებს. კერძოდ, მას აქვს საქონლის გადაზიდვის სფეროში საქმიანობის გამოცდილება, საბაჟო საწყობი და საქართველოს შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სერვერთან მიერთების შესაძლებლობა,“ — აცხადებს „საერთაშორისო გამჭვირვალობა“.

ორგანიზაციის ინფორმაციით, საქართველოს ადგილობრივ გადაზიდვითა (შპს „Stargroup“ და შპს „კარა“) განცხადებით, „საქართველოს ფოსტის“ კლიენტების შემთხვევაში არ ხდება იმ რაოდენობის ამოქმედება, რომელიც აწესებს გადაზიდვების პასუხისმგებლობას, რათა მან უზრუნველყოს იმპორტიორის მიერ იმპორტის გადასახდლებისა

და მომსახურების საფასურის დროულად გადახდის ორგანიზება. გარდა ამისა, ზოგიერთ გადაზიდვებს (შპს „კარა“) საბაჟოზე ტვირთის განაშენის შეფერხების დროს პირდაპირ შესთავაზეს ტვირთის „საქართველოს ფოსტაში“ გადატანა და, ამ შემთხვევაში, მის სწრაფად განაშენის დაპირდნენ. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ, გადაზიდვითა განცხადებით, „საქართველოს ფოსტის“ მიერ შეთავაზებული ტვირთის გადაზიდვის მომსახურების საფასური რამდენჯერმე აღემატებოდა სხვა ეროვნული გადაზიდვების მიერ შეთავაზებულს.

„ჩნდება საფუძვლიანი ეჭვი იმასთან დაკავშირებით, რომ აღნიშნული ნორმების ამოქმედების მიზანია, დაწესდეს რეგულაციები „საქართველოს ფოსტის“ სასარგებლოდ, რათა კონკურენტ ეროვნულ გადაზიდვებებს ბაზრის აღნიშნულ სექტორზე საქმიანობისთვის პირობები გაუარესდეს და საბოლოოდ განიღვებონ ბაზრიდან,“ — ნათქვამია „საერთაშორისო გამჭვირვალობის“ განცხადებაში.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი ნოდარ ხალუაძე ამბობს, რომ ამ ბრძანების ამოცანა არა რომელიმე კომპანიის განსაკუთრებულ პირობებში ჩაყენება, არამედ არ სფეროს მოწესრიგება. ჩვენი მიზანია ერთდროულად ორი რამის გაკეთება; პირველი — არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ჩვენ დაუღვავთ, ქვეყანაში ამ სფეროში იყოს ქაოსი. მეორეს მხრივ, ფირმებს უნდა შეეძლოს ბიზნესის გან-

ვითარება.

„თქვენ იცით, რომ თავის დროზე ამ სფეროში იყო სერიოზული ხელოვნური მონოპოლია შექმნილი. ჩვენი ამოცანაა, რომ მოვაწესრიგოთ სიტუაცია, ჰქონდეს ამას კანონმდებლობით განსაზღვრული ფორმები, მაგრამ ამავე დროს გასაგებია, რომ თუკი ფირმას არა აქვს შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, ეს ფირმა, უბრალოდ, ვერ უზრუნველყოფს გამართულად მუშაობას,“ — ამბობს ფინანსთა მინისტრი. მისივე თქმით, საქართველოში რამდენიმე კომპანია მუშაობს ამ სფეროში და დღეს საუბარი იმაზე, რომ არის მონოპოლიტი, არ არის სწორი.

ნოდარ ხალუაძე ამბობს, რომ ძალიან ბევრი არასამთავრობო ორგანიზაცია დაინტერესებული ამ საკითხით და სამინისტრო მზად არის, იმუშაოს ყველასთან ლიად და გამჭვირვალად. „მზად ვართ, რომ გავიზაროთ მათი შეხედულებები, მაგრამ ვინაიდან აქ არის ძალიან ბევრი რისკი, ჩვენ ვცდილობთ, მაქსიმალურად ხელი შევუწყუთ აღმანიშნის იმისათვის, რათა ბიზნესი ჰქონდეს, მაგრამ კიდევ ერთხელ ვიმეორებ — ეს ყველაფერი არ შეიძლება გაკეთდეს დასავლური წესრიგის ხარჯზე,“ — ასეთია ფინანსთა მინისტრის პოზიცია.

მისივე თქმით, მან პირადად თხოვა გადაზიდვით კომპანიებს პრობლემების მოგვარება, თუმცა, მიუხედავად ამ ორთვიანი პერიოდისა, კომპანიები მაინც არ აკმაყოფილებენ სახელმწიფოს მიერ დადგენილ კრიტერიუმებს.

საბაბა ცნობილიაა

მოსალოცად მილიონები, ჯანდასჯას — თითქმის?

გასული წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში განხილული და დამტკიცებულია

საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის იმერეთის რეგიონის წარმომადგენლობა ქუთაისის 2012 წლის ბიუჯეტის ანგარიშის შესრულების განხილვა მოაწყო. ასოციაცია ბიუჯეტის მონიტორინგს მთელი წლის განმავლობაში აწარმოებდა. შედეგების მიხედვით კი პროექტის „ჩაერთე შენი ქალაქის მართვაში“ ფარგლებში მომზადდა ბიუჯეტური, სადაც ასოციაციის მონიტორინგის შედეგებია აღწერილი.

გასული წლის ბიუჯეტი ქუთაისის საკრებულოს №143 დადგენილებით 364 450 000 ლარის ოდენობით განისაზღვრა. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ბიუჯეტში შევიდა 13 ცვლილება და წლის ბოლოს 678413000 ლარი შეადგინა. ახალგაზრდა ეკონომისტები მიიჩნევენ, რომ ბიუჯეტის პრაქტიკაში ხშირ ცვლილებას, როგორც წესი, საჭიროებს არაკვალიფიციურად დაგეგმილი ბიუჯეტი. თუმცა აღნიშნავენ, რომ ამ შემთხვევაში ხშირი ცვლილების მიზეზი არა სუბიექტური, არამედ ობიექტური ფაქტორებია, კერძოდ — ქვეყნის საბიუჯეტო მოწყობა და სხვადასხვა დონის ბიუჯეტებს შორის შემოსავლების გადანაწილების წესი.

მონიტორინგის შედეგებში მნიშვნელოვანი ადგილი აქვს დათმობილი შრომის ანაზღაურების ფონდს. **2012 წლის ბიუჯეტიდან თვითმმართველობის თანამშრომლებზე ხელფასების სახით 4 986 800 ლარი, ხოლო პრემიების სახით 1699 046 გაიცა. წლის განმავლობაში გაცემული პრემიების საერთო მოცულობამ ხელფასის სახით გაცილებით ანაზღაურების 34%.** „მიგვაჩნია, რომ აუცილებელია პრემიების პოლიტიკის ნათლად ფორმულირება და მისი მკაფიო მიზნობრივობის შედეგებთან, რათა ნებისმიერმა დაინტერესებულმა პირმა შეძლოს დაადგინოს, თუ რისთვის, რა მიღწევით მიიღო ამა თუ იმ თანამშრომელმა დამატებითი ანაზღაურება პრემიის სახით?“ — აცხადებენ ახალგაზრდა ეკონომისტები.

გასული წლის მანძილზე თვითმმართველობაში ხელშეკრულებით შტატარეშად აყვანილი იქნა 174 თანამშრომელი, თუმცა შტატარეშე თანამშრომელთა აყვანასთან დაკავშირებული პოლიტიკა არ არის ნათელი და მოითხოვს დამატებით განმარტებებს. გაუმართლებელია შტატარეშე თანამშრომელთა აყვანა მთელი წლის განმავლობაში.

თვითმმართველობის მიერ არასამეწარმეო იურიდიული პირის სტატუსით დაფუძნებული კულტურის, სპორტის, განათლების და ა.შ.

დაწესებულებები ბიუჯეტიდან დაფინანსებას სუბსიდიების სახით იღებენ, რამაც 27 619 1000 ლარი შეადგინა. ვინაიდან აღნიშნული ააიპ-ების საქმიანობა ფინანსდება ადგილობრივი ბიუჯეტიდან, ახალგაზრდა ეკონომისტთა შენიშვნებით, მათი საქმიანობის მიმართაც საჭიროების იგივე ხარისხი უნდა იყოს მოთხოვნილი, როგორც თავად ადგილობრივი თვითმმართველობის მიმართ.

რაც შეეხება ადგილობრივი თვითმმართველობის ადმინისტრაციულ ხარჯებს 6688 8000 ლარი შეადგინა.

2012 წელს ადგილობრივი ბიუჯეტიდან ცალკეული პროგრამები არასრულყოფილად იქნა დაფინანსებული, მაგალითად: გზების მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და მოვლა-შენახვის, ღვარსადენების ექსპლუატაციისა და რეაბილიტაციის პროგრამებისათვის გამოყოფილი თანხის გარკვეული ნაწილი აუთსორსინგის დარჩა, რის გამოც ქალაქში აღნიშნული პრობლემები სრულყოფილად არ მოგვარებულა.

***

ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს უმაღლეს მოპყვა სხვადასხვა პარტიის გამომხატურება.

რესპუბლიკელებმა მერიის წინ ბრიფინგი გამართეს და „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ ხალხის ბიუჯეტის მისაკუთრებაში დაადანაშაულეს და აღნიშნეს, რომ გასული წლის ბიუჯეტის არამიზნობრივი ხარჯვა არასწორი პრიორიტეტების შედეგია.

„მაშინ, როდესაც 2012 წლის ბიუჯეტიდან ჯანდასჯაზე ერთი მილიონი ლარი დაიხარჯა, მერიის თანამშრომლების ხელფასების სახით 7 მილიონი ლარი იქნა გაცემული. დასუფთავებას ბიუჯეტიდან 3662400 ლარი ჰქონდა გამოყოფილი, მიუხედავად ამისა, მერიის სარდაფი ნავეთი არის სავსე. სადაც მუშაობენ, სადაც ყოველდღე დადიან, ის თუ ვერ დაასუფთავენ, როგორი დასუფთავებული იქნება ქალაქი და გარეუბნები?“ — განაცხადა რესპუბლიკური პარტიის ქუთაისის ორგანიზაციის წარმომადგენელი.

გენერალმა ნატო ქათამაძემ.

მან მერიის 2012 წლის ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდში არსებული მდგომარეობა გააკრიტიკა და აღნიშნა, რომ სარეზერვო ფონდის 68% თანამშრომელთა ხელფასებზე გაცემა არის სწორედ ბიუჯეტის არამიზნობრივი ხარჯვა.

ქათამაძის განცხადებას არაკომპეტენტური უწოდეს მერიის კონტროლის განყოფილებაში და აღნიშნეს, რომ გასული წლის ბიუჯეტის ვითომდა არამიზნობრივი ხარჯვა სიმართლეს არ შეესაბამება.

„ნებისმიერ ამ, ან მსგავს საკითხებზე ქუთაისის თვითმმართველობის ხელმძღვანელობა მზად არის, პასუხი აგოს და ყველაფერი ღია ეთერით განმარტოს. კომპეტენტურ შეკითხვებზე ყველა მიიღებს ასევე კომპეტენტურ და ფაქტობრივ ინფორმაციას.“ — განაცხადა მერიის კონტროლის განყოფილების უფროსმა კობა გაბანიამ.

საკრებულოს ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე მამუკა მღვდელი გაცხადებით თამამი მოთხოვნით გამოდის — ქუთაისის მერის და ვიცე-მერების დაუყოვნებლივ გადადგომის მოთხოვნა და აცხადებს, რომ მაშინ, როდესაც ქალაქში მწვავე პოლიტიკური კრიზისია, მერი ევროპაში სტრესის მოსახსნელად არ უნდა დადიოდეს. მისივე განცხადებით, „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ საკუთარ მოსახლეობას ბოიკოტს უცხადებს,

ვინაიდან ვიცე-მერი ანონსებს, რომ თუკი ნაციონალთა პროკურატურაში დაბარებები არ შეწყდება, მაშინ ადგილობრივი თვითმმართველობა ქალაქისათვის აუცილებელ სერვისებს გათიშავს.

„ახლა, როდესაც არის შესაძლებლობა, რომ რეგიონალური განვითარების სამინისტროდან 43 მილიონამდე ლარი იყოს გამოყოფილი ქალაქის ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის, მერი ყოვლად გაუმართლებელ და გაურკვეველ ვითარებაში არ უნდა იყოს შევიცარიასა და უკრაინაში ორკვირიანი მივლინებით წასული. ამ ყველაფრით ზარალდება ქალაქის მოსახლეობა, სადაც სერიოზული პრობლემებია სასმელი წყლის მომარაგების თვალსაზრისით, დაუსრულებელია ლიფტების პროგრამა, ასევე შიდა გზებისა და სანიაღვრე სისტემების მოწესრიგება. ის უპრეცედენტო თანხა, რაც ქალაქის ისტორიაში არ ყოფილა, რჩება კითხვის ნიშნის ქვეშ. ამიტომ, ამ ყველაფრის ფონზე, მოვითხოვთ — ვიზიტის დასრულებისთანავე გადადგეს ქალაქის მერი და ასევე ვიცე-მერები. შეიქმნას საკონკურსო კომისია, რომლის მეშვეობითაც შეირჩევა ახალი მერი. ამ მოთხოვნით საზოგადოებაში უკვე არსებობს საპროტესტო ტალღა, რომელსაც ჩვენი ფრაქციაც შეუერთდება. ამ ტალღას მივცემთ მიმართულებას და მივიღებთ ლოგიკურ დასასრულს“

მერის გადადგომით, — განაცხადა ქუთაისის საკრებულოს ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე მამუკა მღვდელაძემ.

მღვდელაძის მოთხოვნას გამოეხმაურა ვიცე-მერი ამირან ძოწენიძე.

„ქალაქის მერი და მერიის ორი თანამშრომელი ორკვირიანი მივლინებით ქალაქისავე სასიკეთოდ იმყოფებიან ევროპაში და ეს მივლინება შეიძლება ათასი ლარი დაჯდა. რაც, არა მგონია, ტრაგიკულია იყოს ქალაქისთვის. ასევე კარგი იქნება, თუ მამუკა მღვდელაძე განმარტავს, ბიუჯეტის მიზნობრივ ხარჯვაში რას გაულისხმობს. რაც შეეხება ჩვენს ბოიკოტს, ჩემს ოპონენტს შევხვდები, რომ მე გაგიცხადებ კანონიერი უფლება მაქვს და ვერჩევ, ხანდახან მაინც ჩაიხედოს კონსტიტუციაში,“ — განაცხადა ამირან ძოწენიძემ.

2012 წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში ქუთაისის საკრებულომ 29-ე სხდომაზე განიხილა. საკრებულოს თავმჯდომარე თამაზ მარჯველაძემ აღნიშნა, რომ ბიუჯეტთან დაკავშირებული ახალგაზრდა ეკონომისტთა მითითებები განხილული და პრაქტიკაში გატარებული იქნება.

ბიუჯეტის ანგარიშიც და დღის წესრიგში არსებული ცხრავე საკითხი საკრებულოს წევრებმა ჩვეული სისწრაფით განიხილეს და დაამტკიცეს.

ნესტან ჩაბალიშვილი

მერიის საბინაო ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსის უბინაოდ დარჩენილი ოჯახი

ქუთაისის მერიის საბინაო ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსის, კახა ხვარეშიას დედა თაღლითობის მსხვერპლი გახდა. უკვე ოთხი დღეა, დალი ხვარეშია ღამეს საცხოვრებელი კორპუსის სარდაფში ათევს.

კახა ხვარეშია: „დღედაღამ ღამეს სარდაფში ათევს, მე შეუძლებელია ბინაში ვცხოვრობ და იქ არ მომყვება. იგი ბელა ახალაიას ერთ-ერთი მსხვერპლია.“

ახალგაზრდობის გამზირის 56/28-ში მდებარე სამოთხიანი ბინა დალი ხვარეშიას ყოფილმა რძალმა, 30 წლის ბელა ახალაიამ, ყალბი მინდობილობის საფუძველზე წაართვა და რამდენჯერმე იპოთეკით დატვირთა.

დალი ხვარეშია: არაფერი აღარ გამაჩინია, ჩემს შვილს თავისი ოჯახი აქვს და მე იქ ვერ მივალ. მე ხელი არაფერზე მომიწერია, საბერძნეთში ვიყავი, მან კი ამით ისარგებლა! არ დავთმობ, ყველა გაგვიწერა, ჩემს შვილიშვილებს რა ვუყო?“

დალი ხვარეშია საბერძნეთში მუშაობდა, ბელა ახალაიას მიერ წარმოდგენილი მინდობილობით კი, ყოფილმა დედამთილმა მას უძ-

რავი ქონების განკარგვის უფლება მოსკოვიდან შევიცარიის საელჩოს დახმარებით მისცა. ბელა ახალაიას თაღლითობის მსხვერპლი მისი საკუთარი ოჯახის წევრებზეც გახდნენ, რაც გაზეთ „P.S.“-თან ახალაიას ბებია ცილა ჭილაშვილი დადასტურა. „თქვენ უკვე გეცოდინებათ ჩემი ამბავი. ბელა ნაჭირავებში ცხოვრობს და ზუსტი მისამართი არ ვიცი. მისი თაღლითობის მსხვერპლი მეც გახვები. ჩემი მალაზია და მიწა ყალბი მინდობილობით მიითვისა, გაყიდა და წვალებით დავიბრუნე. ჩემი დადასტურება რად გინდათ, თაღლითობაში ბრალი მას სასამართლომ დასდო.“

როგორც ვაგარკვიეთ, ბელა ახალაია უმცროს შვილთან ჭავჭავაძის ქუჩაზე მდებარე ბინაში ცხოვრობს. გაზეთმა „P.S.“-მა მისი კომენტარის მოპოვება სცადა, თუმცა გაირკვა, რომ ახალაია შინ ხშირად არ იმყოფება. ახალაია თაღლი-

თობის ბრალდებით სამთავან წინასწარ პატიმრობაში იმყოფებოდა. მას 22 თვე-ციალური მევალე ჰყავს, რომელთა გასტუმრებაც ახალაიამ, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, რ თვის განმავლობაში უნდა მოახერხოს. ხვარეშიების ოჯახმა სარჩელი ყოფილი რძლის წინააღმდეგ ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში 26 მარტს შეიტანა. ბელა ახალაიას თაღლითობის მუხლს, საგარეულოდ, კიდევ ერთხელ წაუყენებენ.

ლევან ზანდუაძე

კორუფციული გარიგება თუ ცილისნამება?

საზოგადოებრივი ინტერესების დაცვის ცენტრის დირექტორის, სულხან ქობულაძის განცხადებით, ქუთაისის მერიის ჯანმრთელობის დაცვის, სოციალურ საკითხთა და ლტოლვილთა სამსახურში კორუფციული გარიგებები ხდება.

ამის შესახებ სულხან ქობულაძემ 29 მარტს ქუთაისის „დემოკრატიული ჩართულობის ცენტრში“ ჟურნალისტებს განუცხადა.

„ნაციონალური მოძრაობის“ კოორდინატორები მიდიან მოქალაქეებთან, ართმევენ პირადობის მოწმობას და მათ სახელზე თვითონვე წერენ განცხადებას, რომ არიან სოციალურად დაუცველები. რამდენიმე დღის შემდეგ ეს კოორდინატორები ამ მო-

ქალაქებს ოჯახში აკითხავენ, მიჰყავთ ბანკში და იქიდან გამოაქვთ ფული. ამ ფულს თვითონ კოორდინატორები, საქალაქო სამსახურის თანამშრომლებთან ერთად, ინაწილებენ. მინდა გითხრათ, რომ ეს აღამიანები მე გადავამოწმე, არცერთი მათგანი არ არის სოციალურად გაჭირვებული,“ — განაცხადა სულხან ქობულაძემ.

სოციალურ საკითხთა სამსახურის ხელმძღვანელი კახა ქორიძე ბრალდებებს ცილისწამებას უწოდებს და აცხადებს, რომ თუ ამ ფაქტით სამართალდამცველები დაინტერესდებიან, ნებისმიერ დროს მზად არის თანამშრომლობისთვის.

ნოდარ ჯოჯუა psnews.ge

შეღავათიანი აბროსსხევის გახევა დაიწყო

სოფლის მეურნეობის სექტორის განვითარებისთვის შეღავათიანი სესხის გაცემა უკვე დაწყებულია. სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ამის შესახებ „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტის“ პრეზენტაციის დასრულების შემდეგ, ჟურნალისტებთან საუბრისას განაცხადა. გასულ კვირას, სასტუმრო „ქართთარდ მარიოტში“ გამართულ ღონისძიებას საქართველოს საბანკო სექტორი და პროექტის განმახორციელებელი სტრუქტურების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის, ბიძინა ივანიშვილის ინიციატივით, სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ შეიმუშავა „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი“, რომელსაც „სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდი“ აფინანსებს, მისი განხორციელება კი, „სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს“ დაეკისრა.

გასული 3 თვის განმავლობაში სააგენტო აქტიურად თანამშრომლობდა საბანკო და საკრედიტო ორგანიზაციებთან, ასევე სოფლის მეურნეობის საწარმოო საშუალებების მიმწოდებლებთან. სწორედ მათთან კონსულტაციების საფუძველზე პროექტის 3 კომპონენტი გამოიკვეთა.

პირველი კომპონენტი მცირე ფერმერებს საშუალებას აძლევს, 5000 ლარის ფარგლებში ნ-თვიანი უპროცენტო სასაქონლო კრედიტი (განვადება) მიიღონ. იმ შემთხვევაში, თუ კი ფერმერები კრედიტს 6 თვეში ვერ დაფარავენ, ყოველ მომდევნო თვეში მათ 3 პროცენტის გადახდა მოუწევთ.

უპროცენტო განვადებით სარგებლობისას, მაღაზია ფერმერს შესასყიდი პროდუქციის საფასურის ანგარიშს (ინვოისს) გამოუწერს, რომელსაც საფინანსო ინსტიტუტი ანაზღაურებს.

საფინანსო ინსტიტუტსა და მაღაზიას შორის მოლაპარაკების შედეგად, ფერმერს მწვერდელს საშუალება ეძლევა, პროდუქციის წარმოების სრული ციკლის განმავლობაში, გამოიტანოს მაღაზიიდან მისთვის საჭირო საწარმოო საშუალებები, სათესლე და სარგავი მასალა, პესტიციდები, ვეტერინარპრეპარატები, გარდა სასუქისა.

მეორე კომპონენტი საშუალო და მსხვილ ფერმერებზე გათვლილი, რომელიც ითვლისწინებს 5000-დან 100 000

ლარამდე ორწლიანი აგროკრედიტის გაცემას. კრედიტის საპროცენტო განაკვეთი 8 პროცენტზე მაღალი არ იქნება. მისი მიზანია საბრუნავი საშუალებების და მარაგების შესყიდვის დაფინანსება მოკლე ვადით.

მესამე კომპონენტი 1 მლნ ლარამდე (ექვივალენტი აშშ დოლარში) სესხს შეადგენს. ეს არის აგროსაწარმოებისთვის განკუთვნილი 7 წლამდე შეღავათიანი აგროკრედიტი. მისი წლიური საპროცენტო განაკვეთი არაუმეტეს 3 პროცენტი იქნება. აგროკრედიტი ითვლისწინებს ძირითადი საშუალებებისა და ტექნოლოგიების ხანგრძლივი პერიოდით დაფინანსებას...

სოფლის მეურნეობის სამინისტროში აცხადებენ, რომ აღნიშნული მესამე კომპონენტი, მინიმუმ, 60 საწარმოს გახსნას ითვალისწინებს.

სესხის დამტკიცების შემდეგ, მსესხებელს დაბალი საპროცენტო განაკვეთი დაერეგისტრირება, თუმცა, რეალურად, ბანკი მას უფრო მაღალ პროცენტში გასცემს. ამ განსხვავებას „სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდიდან“ გამოყოფილი თანხით „სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო“ დაფარავს. „იმისთვის, რომ მეწარმემ შეღავათიანი სესხი მიიღოს, ბანკს უნდა მიმართოს და ბიზნესპროექტი წარუდგინოს, თუ რისთვის სჭირდება თანხა. ბანკი განცხადებას განიხილავს, როგორც კომერციულ კრედიტს, შეაფასებს მის რისკებს, მომგებიანობას და გადაწყვეტილებას მიიღებს... თუ კი სასოფლო სამეურნეო საქმიანობაზე ბანკი კრედიტს გასცემს, ჩვენ ავტომატურად საპროცენტო განაკვეთის დიდ პროცენტს დავაფინანსებთ. კერძოდ, მეორე კომპონენტში მაქსიმალური სა-

პროცენტო განაკვეთი 17 პროცენტი იქნება. ჩვენ 9 პროცენტს დავაფინანსებთ. მსესხებლისთვის კი წლიური განაკვეთი 8 პროცენტზე მაღალი არ იქნება — უმეტეს შემთხვევაში, 6-7 პროცენტი. მესამე კომპონენტს რაც შეეხება, იქ ბანკებთან შეთანხმებით დადგინდა, რომ საპროცენტო განაკვეთი არაუმეტეს 15 პროცენტისა იქნება დოლარში. ჩვენ 12 პროცენტს დავაფინანსებთ. შესაბამისად, მსესხებლისთვის წლიური საპროცენტო განაკვეთი 3 პროცენტზე მაღალი არ იქნება, რაც საკმაოდ დაბალია. იმედი გვაქვს, რომ ეს ყველაფერი სოფლის მეურნეობისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის განვითარებაზე კარგ გავლენას მოახდენს, — ამბობს სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს დირექტორი **გიორგი ჩხეიძე**.

„როდესაც რესურსი ძვირი და მოკლევადიანია, სოფლის მეურნეობის სპეციფიკური გამოძინარე, სესხის აღება რთულია... ახლა სოფლის მეურნეობა დეკლარირებულია, როგორც რეალური პრიორიტეტი. ეს პროექტი გახლავთ ძალიან დიდი მნიშვნელობის ახალი ინიციატივა, რათა ყველა ბიზნესორიენტირებულ საწარმოს, თუ ფერმერს საშუალება ჰქონდეს, რა თქმა უნდა, კვალიფიციური ბიზნესგანაცხადის საფუძველზე, მისთვის საჭირო სესხი აიღოს. იმისთვის, რომ ყველას ინტერესის გათვალისწინება მაქსიმალურად მოხდეს, პროექტი 3 კომპონენტად არის გაყოფილი. ეს პროექტი სოფლის მეურნეობის სექტორისთვის ფინანსურ რესურსზე ხელმისაწვდომობას აძლევს, — აცხადებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი **დავით კირვალიძე**.

შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტში 11 ბანკი და ორი მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ჩაერთო. ესენია: „ბაზის ბანკი“, ბანკი „კონსტანტა“, ბანკი „რესპუბლიკა“, ბანკი „ქართუ“, „ვითიბი ბანკი“, „თიბისი ბანკი“, „კორსტანდარტ ბანკი“, „კრედიტ“, „კრისტალი“, „ლიბერთი ბანკი“, „აგროკრედიტბანკი“, „საქართველოს ბანკი“ და „ხალიკ ბანკი“.

„ვითიბი ბანკის“ გენერალური დირექტორი არჩილ კონცელიძე აცხადებს, რომ თუ გასულ წლებში მათ საკრედიტო პორტფელში სოფლის მეურნეობის სექტორის დაკრედიტება 1-2 პროცენტის ფარგლებში ხდებოდა, 2013 წლის ბოლოსთვის ამ მაჩვენებლის მინიმუმ 5 პროცენტამდე ზრდას ვარაუდობენ.

„წლების მანძილზე საქართველოში სოფლის მეურნეობის სექტორს ყურადღება არ ექცეოდა, მაშინ როცა სოფლის მეურნეობა ქართული ეკონომიკის მთავარი მამოძრავებელი ძალა უნდა იყოს... პროექტი საშუალებას იძლევა, სოფლისთვის ხელმისაწვდომი გახდეს შეღავათიანი ფინანსური რესურსი. ამიტომაც ჩაერთო პროექტში და სამივე კომპონენტში ვიღებთ მონაწილეობას. თუ დღეს „ვითიბი ბანკის“ პორტფელში აგროსესხებს 1-2 პროცენტი უკავია, ვფიქრობთ, წლის ბოლომდე ის მინიმუმ 5 პროცენტი იქნება... სოფლის მეურნეობის დაკრედიტების მიმართულებით წლების მანძილზე პრობლემა იყო რესურსის ღირებულება და ვადა. შესაბამისად, სახელმწიფო სწორედ იქ ჩაერთო, სადაც პრობლემა არსებობდა, — აცხადებს „ვითიბი ბანკის“ გენერალური დირექტორი **არჩილ კონცელიძე**.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“ პროექტის ერთ კომპონენტში მონაწილეობს, რომელიც მცირე ფერმერებისთვის 6 თვის ვადით 5000 ლარამდე უპროცენტო სასაქონლო განვადებით სარგებლობას გულისხმობს. „ბენეფიციარებს შეეძლება ჩვენს პარტნიორ ფერმერულ მაღაზიებში 5000 ლარის ფარგლებში მათთვის საჭირო პროდუქცია უპროცენტო განვადებით შეიძინონ. პროცედურა საკმაოდ მარტივია. ზაზი მინდა გავუსვა, რომ ყველაფერი პასუხისმგებლიანი დაკრედიტების ფარგლებში მოხდება, რაც გულისხმობს, რომ ბენეფიციარებმა იმ ღირებულების პროდუქცია მიიღონ, რამდენის გადახდის საშუალებაც შემოსავლებიდან გამომდინარე ექნებათ. დარწმუნებული ვართ, ეს პროექტი სოფლის მეურნეობაში

დასაქმებულ ადამიანებს დიდ შეღავათს გაუკეთებს, — ამბობს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის „კრისტალის“ მარკეტინგის მენეჯერი **თამარ ზამთარაძე**.

„თიბისი ბანკი“ პროდუქტის მეორე და მესამე კომპონენტში უშუალოდ არის ჩართული. პირველ კომპონენტს კი ბანკი „კონსტანტა“ ახორციელებს, რომლის ძირითადი აქციონერი სწორედ „თიბისი ბანკია“. „ამ პროექტისთვის მოკლე ვადაში ჩვენ 5 მლნ ლარამდე თანხა გვაქვს გათვალისწინებული, წლის ბოლომდე კი თანხის მოცულობა კიდევ უფრო გაიზარდება. ვფიქრობთ, პროექტისთვის წლის განმავლობაში 20 მლნ ლარამდე დაიხარჯება. ძირითად აქცენტს იმ კომპანიებზე გვაკეთებთ, რომლებიც ჩვენთან წლების მანძილზე თანამშრომლობდნენ. ნელ-ნელა კი იმ კომპანიებზეც გადავალთ, რომლებთან მუშაობის გამოცდილება ჯერ არ გვაქვს, — ამბობს „თიბისი ბანკის“ გენერალური დირექტორი **ვახტანგ ბუტხრიყიძე**.

„სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდის“ ხელმძღვანელი **გიორგი მანაგაძე** არ აკონკრეტებს, ამ ეტაპზე თუ რა მოცულობის თანხაა აკუმულირებული ფონდში. მისი განმარტებით, კონკრეტული ციფრის დასახელება არასწორია, რადგანაც ის ყოველდღიურად იცვლება. გიორგი მანაგაძე აცხადებს, რომ „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტისთვის“ კონკრეტული თანხა გათვალისწინებული არ არის, რადგანაც წინასწარ უცნობია, თუ რა მოცულობის სესხებს გასცემენ ბანკები. ფონდის ხელმძღვანელი ამტკიცებს, რომ პროექტის განსახორციელებლად მათ ფინანსური პრობლემა არ შეექმნება... ამჟამად „სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდში“, ძირითადად, საქველმოქმედო ფონდი „ქართუსა“ და „საერთაშორისო საქველმოქმედო სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდისგან“ გადარიცხული თანხა, ასევე კერძო შემოწირულობები თავმოყრილი.

თეატრის საერთაშორისო დღე მესხიშვილის თეატრში

„მ. ჯ. ჟორბო“ (ნოსტან ჩაბალიძე) ©

თეატრის საერთაშორისო დღე, 27 მარტი, ქართველმა თეატრალმა და მესხიშვილის სახელობის თეატრში აღნიშნეს. საქართველოს თითქმის ყველა თეატრის მსახიობები ქუთაისში შეიკრიბნენ და ერთმანეთს თეატრის დღე მიულოცეს.

ლონისძემა მერიის კულტურის სამსახურის ხელმძღვანელი გაიმართა.

ლევან როხვაძე, თეატრალური საზოგადოების ქუთაისის განყოფილების თავმჯდომარე: „ველოცავ არამარტო საქართველოს, არამედ მთელს მსოფლიოს ამ დღეს. მიხარია, რომ ჩვენს ქალაქში აღნიშნეს თეატრალმა ეს დღესასწაული. კარგად ვიცით, რამდენი კარგი სპექტაკლი და ლონისძემა გაიმართა ვასილი წლის მიწურულს და ამ წლის დასაწყისში. პატარ-პატარა მარგალიტებით ივსება თეატრის შემოქმედება და, საბოლოო ჯამში, დიდ ზეიმს ვიღებთ. მაყურებლები აფასებენ მსახიობების და რეჟისორების შრომას. მოხარული ვიქნები, თუ თეატრალური ფესტივალი კვლავ ჩატარდება იმერეთში. ჩვენი კულტურის სამსახური ამ მხრივ დიდ დახმარებას გვიწევს.“

ზურაბ ბერიკაშვილი, მარჯანიშვილის თეატრის მსახიობი: „მიხარია, რომ დღეს ქუთაისში ვარ და თეატრის დღეს აქ აღნიშნავ. მთელი ჩემი ოჯახისათვის ეს დღე დღესასწაულია, რადგან მთელი ცხოვრება სხვა არაფერი გვიკეთებია. სხვადასხვა რაიონებიდან არიან ჩამოსული მსახიობები, შეგვხვდით დიდი ხნის უნახავ მეგობრებს, მოვეფერეთ ერთმანეთს და ეს დღე მივულოცეთ. ყველა

თეატრს ვუსურვებ ბევრ სპექტაკლს და ბევრ პრემიერას.“

აბელ სოსელია, მესხიშვილის თეატრის მსახიობი: „დღევანდელი დღე ზეიმი მსოფლიოს თეატრისათვის, ყველას, არამხოლოდ მსახიობს და რეჟისორს, უბრალო დაცვის წევრსაც კი ვულოცავ ამ დღეს, ვინაიდან ეს ყველასთვის მნიშვნელოვანია. თითქოს ათასი ჯილდო მიგვედოს, ისე ვუზიარებთ ერთმანეთს სიხარულს და ბედნიერებას. რასაც მთელი რილის განმავლობაში ვაკეთებთ, ყველაფერი აქ ჯამდება და ფასდება.“

სალამოზე გახდა ცნობილი ჟიურის ის ხუთკაციანი შემადგენლობა, ზაზა სოფრომიაძის თავმჯდომარეობით, რომელმაც გასული წლის შემოქმედების მიხედვით სხვადასხვა ნომინაციაში გამოავლინა გამარჯვებულები. მიზეზთა გამო არ გამოვლენილა საუკეთესო პეისა, ახალგაზრდა მამაკაცი მსახიობი და არ გაცემულა გრანპრი.

რაც შეეხება საუკეთესო რეჟისორისათვის დიპლომს, იგი მიიღო თეატრმცოდნე მერი გურგენიძემ. საუკეთესო თეორიული ნაშრომისათვის ნოდარ გურბანიძე დაჯილდოვდა. საუკეთესო მუსიკალურ ნაწარმოებად ვახტანგ კახიძის კომპოზიცია დასახელდა. დიპლომები გაიცა საუკეთესო სცენოგრა-

ფიული ნაშრომისათვისაც, ამ ნომინაციაში ანა კალატოზიშვილმა და მაია სხირტლაძემ გაიმარჯვეს. რაც შეეხება საუკეთესო ახალგაზრდა მსახიობი ქალის ნომინაციას, კომპეტენტურმა ჟიურმა მსახიობ ქეთი სვანიძეს მიაკუთვნა.

ჯილდოს გარეშე არც მესხიშვილის თეატრის დასი დარჩენილა. საუკეთესო მამაკაც მსახიობად მესხიშვილი დავით როინიშვილი დასახელდა. ამ გადაწყვეტილებას თეატრში მყოფი საზოგადოება ოვაციებით შეხვდა.

დავით როინიშვილი, მესხიშვილის თეატრის მსახიობი: „ეს ჯილდო ძალიან მოულოდნელი იყო ჩემთვის და როგორც ყველა შემოქმედი ადამიანისთვის, დიდი სტიმულია მომავალ საქმიანობაში. ჯილდო გადმომეცა კოტე აბაშიძის სპექტაკლისათვის, პირველ რიგში მადლობა ჩემს კოლეგებს, რომელთა გარეშეც მე ამ ჯილდოს ვერ მივიღებდი. ვულოცავ ყველა გამარჯვებულს, ზოგადად — ყველა მსახიობს, თეატრის დღეს და შემოქმედებით წინსვლას ვუსურვებ მათ.“

სალამოზე დასასრულს მსახიობებმა იმედი გამოთქვეს, რომ ჟიური მომავალ წელსაც გააგრძელებს თავის საქმიანობას და კიდევ არაერთ ნომინაციაში გამოავლენს გამარჯვებულს, რაც მსახიობების და თეატრში მომუშავე პერსონალის შემოქმედებით ნაყოფიერებას და პროფესიულ ინტერესს ბევრად გაზრდის.

ნოსტან ჩაბალიძე

მეგა კრედიტი

გთავაზობთ შემდეგ მომსახურებას:

- უჯარიმო, სალომბარდო სესხები ოქროს უზრუნველყოფით 2,5%-დან
- იპოთეკური სესხები
- ფულადი გზავნილები
- სავალუტო ოპერაციები

ასევე თქვენ გაქვთ საშუალება, განათავსოთ თქვენი ფულადი სახსრები დეპოზიტის სახით, რომელზეც დაგერიცხებათ მაღალი საპროცენტო სარგებელი.

„მეგა კრედიტის“ ჭავჭავაძის გამზირზე მდებარე ფილიალში დამატებით შეგიძლიათ ისარგებლოთ „ლიბერთი ბანკის“ მომსახურებით.

ქუთაისი, რუსთაველის 141 („პოპულში“); (0 431) 27 52 45
ქუთაისი, ჭავჭავაძის 55/2 („მაცდონალდსთან“); (0 431) 27 67 10

განხილვა

ცნობილი ტელეოპერატორის, საზოგადოებრივი მაუწყებლის თანამშრომლის, რეზო ბუხსიანიძის შვილიშვილს — 1 წლისა და 6 თვის მათე ბუხსიანიძეს, რომელიც დაავადებულია ჰიდროცეფალიით, ესაჭიროება ძვირადღირებული ოპერაცია და მკურნალობა საზღვარგარეთ. გთხოვთ, გამოიჩინოთ გულისხმიერება და დაეხმარათ პატარა მათეს.

„ლიბერთი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი: GE58LB011115901376000

რეზო ჭეიშვილი ქართული ლიტერატურის გაკვეთილზე

თანამედროვე ქართული მწერლობის თვალსაჩინო წარმომადგენელს, შოთა რუსთაველისა და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატს, ქუთაისის საპატრიოტო მოქალაქეს რეზო ჭეიშვილს მალე დაბადების 80 წელი შეუსრულდება. ცოცხალი კლასიკოსის იუბილის აღნიშვნა ყველას დაასწრეს ქუთაისის მესამე საჯარო სკოლის IX კლასის მოსწავლეებმა და მათმა ქართული ლიტერატურის მასწავლებელმა მარინე არაბიძე-აშვეთიამ. მეტიც — ბავშვებმა არამარტო შეისწავლეს სატირულ-გროტესკული „შინაარსისა და თვითმყოფადი მწერლობის მანერით შესრულებული მისი რჩეული ნაწარმოებები, არამედ — ქართული სიტყვის ოსტატური გაკვეთილზეც კი მოიწვიეს და პირისპირ ესაუბრნენ.

ყველაფერი ვ. როდონიას რედაქციით გამოცემული IX კლასის სახელმძღვანელოთი დაიწყო. აქ რუბრიკას „სიბრძნე სიცილისა“ ემთხვევა სულხან-საბას ივაძის „მოტირალი და მოცინარი“, აკაკის „კუდბუზკეთი“ და რეზო ჭეიშვილის „ნობელი“. ეროვნული მასწავლებლის მიხედვით, სახელმძღვანელოში კურსის მხოლოდ 70 პროცენტია მოთავსებული, დანარჩენი — პედაგოგის თავისუფალ არჩევანზეა დამოკიდებული. როდესაც მარინე მასწავლებელი „ნობელს“ უხსნიდა თავის მოსწავლეებს, ბავშვებმა დიდი ინტერესი გამოამჟღავნეს ამ ნაწარმოებისა და მისი ავტორისადმი. სწორედ მა-

შინ ერთობლივად გადაწყვიტეს, ათლიან პროექტად ექციათ რეზო ჭეიშვილის შემოქმედების გაცნობა, ბოლოს კი ეს პროცესი მწერალთან შეხვედრით დაეგვირგვინებინათ.

მოსწავლეებმა, ჯგუფურად დაინაწილეს მოსამზადებელი საკითხები, პედაგოგის მითითებით წაიკითხეს მწერლის არაერთი ნაწარმოები, ერთობლივად ნახეს მისი სცენარით გადაღებული ფილმებიც: „ცისფერი მთები“, „ჩემი მეგობარი ნოდარი“, „მზიანეთი“, მოაზაღდეს პოსტერები, რეზო ჭეიშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების ამსახველი ფოტომასალა.

გაკვეთილი, რომლისთვისაც კლასი, პროექტის მიხედვით, 10 დღის მანძილზე ემზადებოდა, მაღალი ღონის ლიტერატურულ უკვე იცის, რა ფასი და ძალა აქვს შესაძლებლობა მიეცა, არამარ-

ტო ესაუბრა საკუთარ ნაფიქრალსა და განცდილზე, არამედ — თვით ავტორს გასაუბრებოდა მისთვის საინტერესო საკითხის შესახებ.

გამოჩენილმა მწერალმა ჩვეული თავდაბლობით და სიყვარულით მოუხსინა ახალგაზრდა მკითხველებს, უპასუხა მათ არაერთ შეკითხვას და თავის შემოქმედებით ლაბორატორიაშიც შეახედა ისინი. ბავშვებმა და გაკვეთილზე დამსწრე პედაგოგებმა, მშობლებმა მისგან არაერთი საკითხისმო ამბავი და თვალსაზრისი მოისმინეს.

„ყველაზე მეტად მაწუხებს გულგრილობა, რომელმაც მიიღო გლობალური მასშტაბები,“ — უთხრა რეზო ჭეიშვილმა ახალგაზრდა თაობას, რომელმაც უკვე იცის, რა ფასი და ძალა აქვს მწერლის კალამს.

ნანული ძვიზარალი

სოფელ ხევში საზოგადოებრივი ცენტრი გაიხსნა

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მოადგილემ დავით ჯანდიერმა და სერვისების განვითარების სააგენტოს თავმჯდომარემ ლევან სამადაშვილმა ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხევში 29 მარტს საზოგადოებრივი ცენტრი გახსნეს.

მოსახლეობას ახლა უკვე მიეცემა საშუალება, სოფლიდან გაუსვლელად მიიღონ პასპორტები, პირადობის, ბინადრობის და სხვა საჭირო მოწმობები, სოციალური დახმარებები, მოახდინონ მიწის რეგისტრაცია, გადაიხადონ კომუნალური გადასახადები. საზოგადოებრივი ცენტრი მათთვის სრულ მომსახურებას კომ-

ფორტულ გარემოში უზრუნველყოფს.

გარდა ამისა, საზოგადოებრივი ცენტრებში ხელმისაწვდომია სატელეკომუნიკაციო, საბანკო და სადაზღვევო მომსახურება; მოსახლეობა სარგებლობს უფასო ინტერნეტითა და შეხვედრების ოთახით, სადაც შესძლებს მიიღოს კვალიფიციური

კონსულტაცია სოფლის მეურნეობის, სახელმწიფო დახმარების პროგრამებსა და სხვა საკითხებზე.

სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტო აქტიურად მუშაობს თანამშრომლობის მსურველ უწყებებთან როგორც ახალი სერვისების იდენტიფიცირების და დანერგვის, ასევე არსებული მომსახურებების გაუმჯობესების კუთხით, რაც, საბოლოოდ, უფრო ხელმისაწვდომს და კომფორტულს გახდის მოქალაქისთვის სახელმწიფო სერვისებს.

განვითარების სააგენტოს ორგანიზებით, საზოგადოებრივი ცენტრები გაიხსნა ასევე გურჯაანის რაიონის სოფელ შაშიანში, ხაშურის რაიონის სოფელ გომსა და გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ სართიჭალაში, ზობის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჰალაღიშში. თითოეულ ცენტრში ათ-ათი ადგილობრივი მკვიდრი დასაქმდა.

აღსანიშნავია, რომ თითოეული ასეთი ცენტრი, საშუალოდ, უკვე მოემსახურა 7000 მოქალაქეს. სამსახურების სერვისებით დღეში,

დაახლოებით, 50-70 ადამიანი სარგებლობს. ყველაზე მეტად მოქალაქეები საჯარო რეესტრის, სერვისების განვითარებისა და სოციალური მომსახურების სააგენტოების სერვისებით სარგებლობენ.

განვითარების სააგენტოს ახალი ინიციატივა ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული მმართველობის დანერგვას ითვალისწინებს. ანალოგიური ცენტრები უახლოეს მომავალში, საქართველოს სხვა სოფლებშიც გაიხსნება.

ბიზნესთან ჩასაფრებულ სსხელსოფო

„სწორი საგადასახადო, ფისკალური, საინვესტიციო პოლიტიკა — ეს არის ის, რაც აუცილებელია დღეს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისათვის“

საერთაშორისო ფინანსური და საინვესტიციო კონსულტანტი აზია-აფრიკისა და ამერიკის ქვეყნებში ირაკლი ბერძენაძე ეკონომიკისა და ინვესტირების საკითხებზე ესაუბრა გაზეთ „პოსტსოციალიზმს“.

— ბატონო ირაკლი, თქვენ ძირითადად არაბულენოვან სამყაროში მუშაობთ ეკონომიკის საკითხებზე. თვისობრივად განსხვავდება ეს ქვეყნები დანარჩენისაგან?

— ძირითადად 15 ქვეყანაში ვმუშაობ, როგორც არაბულ ქვეყნებში, ასევე აზიის, აფრიკის და ამერიკის კონტინენტზე. თამამად შეიძლება ვთქვა, რომ მათ შორის განსხვავება საკმაოდ დიდია — როგორც ქვეყნის ეკონომიკის თვალსაზრისით, ასევე ყურადღებას გავამახვილებდი ბიზნესის კუთხით. ეს არის სრულიად ერთმანეთისგან განსხვავებული სამყარო. მიუხედავად იმისა, რომ დღეს მსოფლიო ეკონომიკა დაფუძნებულია დიდ რეგიონზე, სადაც აშშ არის წამყვანი რეგიონი (გამომდინარე იქიდან, რომ მსოფლიო ფინანსური ბაზრის 25%-ზე მეტს სწორედ აშშ ფლობს), მაინც შეიძლება ითქვას, რომ დღეს არაბულ სამყაროს საკმაოდ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება რესურსების კუთხით.

ამასთანავე საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ დღეს მსოფლიოში არაბული ინვესტიციის ჯამური ოდენობა 7 ტრილიონ დოლარზე მეტია, აქედან 1/3 აშშ-ზე მოდის. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში თითქმის 2 ტრილიონი დოლარი გაიზარდა არაბული ქვეყნების ინვესტიციის ოდენობა მსოფლიოში, რაც გვაჩვენებს, როგორც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს არაბული სამყარო მსოფლიო ეკონომიკაში. მიუხედავად ამისა, სწორედ აღნიშნული ინვესტიციების გარეშე მსოფლიოს ეკონომიკის ზრდა თითქმის შეუძლებელია, რადგანაც ნავთობი არის ის რესურსი, რაზეც არის დამოკიდებული მსოფლიო ეკონომიკა და ყოველდღიური ცხოვრება. დიან, არსებობს ქვეყნებს შორის მჭიდრო კავშირები, მაგრამ განსხვავებაც საკმაოდ დიდია. უპირველესად, მინდა აღვნიშნო ის ფაქტი, რომ დღეს მსოფლიო ხშირად განიცდის მწვავე ეკონომიკურ კრიზისებს, რომელიც უკანასკნელ წლებში უფრო მასობრივ ხასიათს იღებს. ამ კუთხით არაბული სამყარო დაზღვეული არის ყოველგვარი რისკისგან და თითქმის არც ისახება ეკონომიკური კრიზისები აღნიშნულზე (თუ არ ჩავთვლით კრიზისს უძრავ ქონების ბაზარზე ლუბანში). ამის მთავარი მიზეზი კი არის ის, რომ თუ აშშ-ს ვალუტა გამყარებული არის ოქროს, არაბული სამყაროს სავალუტო სისტემა გამყარებული არის ბუნებრივი რესურსებით (ნავთობით), და გამომდინარე იქიდან, რომ ნავთობის მწარმოებლები არიან თვით არაბული ქვეყნები და ეს ბიზნესი არის სახელმწიფოს ხელში, შეიძლება ითქვას, რომ ისინი ყოველგვარ კრიზისს თვითონ უფლებად ღებან, არ არისხება მათ ეკონომიკაზე და განსაკუთრებით მოსახლეობის ყოველდღიურ ცხოვრებაზე.

დღეს მსოფლიო უკვე ბიზნესზე დამყარებული, იგი განსაზღვრავს უკვე ქვეყნებს შორის ურთიერთობას და ამიტომაც, მიუხედავად უკანასკნელ წლებისა, მაინც ვთვლი, რომ ბიზნესის კუთხით არაბული სამყაროსა და დანარჩენი მსოფლიო ქვეყნების ინტეგრაციის პროცესი დაწყებულია. ეს გამოიხატება კაპიტალის სწრაფი გადართობის სხვადასხვა კონტინენტზე.

— ქართული ეკონომიკის ანალიზი ძალიან მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ გამოჩნდეს ხარვეზები და მათი გადაჭრის გზები. რას გეტყვით ამ საკითხზე?

— დღეს ჩვენი ეკონომიკა სავალალო მდგომარეობაშია. ეკონომიკა რომ გვქონდეს, უნდა იყოს წარმოება, უნდა იქმნებოდეს პროდუქცია, უნდა იზრდებოდეს მშპ და ყოველივე ეს უნდა აისახებოდეს მოსახლეობის ცხოვრების დონეზე, უპირველეს ყოვლისა — და-

საქმეზე. ამ კუთხით საქართველოში სავალალო მდგომარეობაა.

სამწუხარო არის ის, რომ საქართველოში თვითდასაქმებულ დასაქმებულ ადრეცხავენ, რაც არასწორი მიდგომაა. ხარვეზები ძალიან ბევრია თითოეულ სექტორში, მიდგომა საკმაოდ ცუდი იყო წლების განმავლობაში და, სამწუხაროდ, დღესაც აქტიურად გრძელდება ასე, უბრალოდ, რაღაც კუთხით სახე იცვალა და ისეთივე დაუნდობელი არ არის სისტემა, როგორც იყო სააკაშვილის მმართველობის პერიოდში.

ზოგადად ეკონომიკის ხარვეზებზე თუ დავიწყებთ საუბარს, მაშინ დავიწყებთ ფინანსური სისტემით, რაზეც დღეს ქვეყნის ეკონომიკა. ამ კუთხით შემიძლია ვთქვა, რომ მიუხედავად იმისა, ექსპერტები და ხელისუფლების წარმომადგენლები ხშირად საუბრობენ საქართველოს მყარ ფინანსურ სისტემაზე, ამას არ ვეთანხმები, რადგან მე არ ვიცი, რა კუთხით განსაზღვრავთ ფინანსური სისტემის მდგრადობას? როდესაც საბანკო სექტორი ტვირთად აწევს ბიზნესს და მოსახლეობას და ორიენტირებული არის ბიზნესის გაკოტრებაზე, ამის შემდგომ შეიძლება ითქვას, რომ ფინანსური სისტემა არის მყარი? არანაირად არ შეიძლება ამის თქმა, ეს არ არის სიმყარე, ეს არის ქმედება, რომელიც სცოლდება ბიზნეს-კულტურას და ბიზნესის განვითარებას, შეიძლება ითქვას, საბანკო სექტორს განვითარებასაც კი, რადგან ბანკის ზურგზე დგას ქვეყნის ეკონომიკა. ეს არის ყოველივე საწყისი იმ პრობლემებისა, რომლის მოგვარებაც, სამწუხაროდ, ვერცერთმა ხელისუფლებამ მოახერხა. იმედია, დღევანდელი ხელისუფლება შეეცდება მის მოგვარებას, მაგრამ ამთავითვე უნდა ითქვას, რომ ამის ნიშნები ვერ არ ჩანს. ალბათ, მიზეზი შეიძლება იყოს შიში იმისა, რომ აღნიშნული ქმედება არ ჩაითვალოს, როგორც საბანკო სექტორზე ზეწოლა. მაგრამ ეს ასე არ არის, რადგან სახელმწიფოს ეროვნული ბანკის მეშვეობით აქვს ყველა ბერკეტი, რომ მოახდინოთ ირიბად, კანონის სრული დაცვით ამ ყველაფრის რეგულირება, და მიეცეს ბანკებს ის ფუნქცია, რაც ცივილიზებულ ქვეყნებში აკისრიათ და ყოველივე ეს არ დააწვეს მოსახლეობას კისკინზე. დღეს არ არის ოჯახი, რომელსაც არ აქვს ბანკის ვალი. ჩვენ ვუყურებთ აშშ-ს და ვამბობთ, რომ იქ ყველა ბანკის ვალეზია, მაგრამ რატომ არ კითხულობს არავინ, იქ როგორი საბანკო სისტემაა? რა ვადაზეა გათვლილი? ასევე რატომ არავინ კითხულობს, თუ როგორ ხდება აშშ-ში საბანკო დავალიანების ამოღება? იმ მეთოდებით ხდება, როგორი მეთოდებითაც საქართველოში ახორციელებს აღსრულებების ბიურო? არანაირად.

არასწორი საგადასახადო პოლიტიკა, არანაირი საინვესტიციო და ეკონომიკური მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სტრატეგია, არანაირი პრიორიტეტული დარგები, რომლებიც იყო და არის ქართული ეკონომიკის ის ძირითადი ხარვეზები, რომელიც, საერთო ჯამში, ქმნის პრობლემებს ქვეყნისთვის. თითოეულის დახასიათება საკმაოდ შორს წავიყვანს, მაგრამ, მაგალითად, ყველაზე მნიშვნელოვანი რაც არის, ესაა არასწორი საგადასახადო პოლიტიკა.

დღეს პროგრესული საგადასახადო სისტემა თითქმის უმრავლეს ქვეყანაში არის, ამ კუთხით კი საქართველოში ძვრა არ არის. მიუხედავად იმისა, რომ, მაგალითად, სამემოსავლო გადასახადი შეიძლება, ჯამში, აზიისა და ევროპის ბევრ ქვეყანაზე დაბალია, ინდივიდუალურად თუ მიუღწევით, საკმაოდ მაღალია, რადგან არ შეიძლება ადამიანი, რომელსაც წელიწადში 5-6 ათასი ლარი აქვს შემოსავალი, იმას იხილდეს, რასაც

ირაკლი ბერძენაძე

იხდის ადამიანი, რომელიც 10-20 ათასი ან მეტი აქვს შემოსავალი. საჭიროა, საქართველოს მთავრობამ შეინუშაოს პროგრესული საგადასახადო სისტემის მოდელი (სამემოსავლო გადასახადის კუთხით), რაც შეემა იქნება მოქალაქეებისთვის. ასეთი სისტემა თითქმის ყველა ქვეყანაშია და დაყოფილია პროცენტული მაჩვენებლებით.

ამასთანავე მინდა შევეხო ყველაზე დიდ და ჩემთვის, უბრალოდ, გაუგებარ სიტუაციას, რომელიც არის დღეს — ეს არის მოგების გადასახადი. მე მიინტერესებს პირადად, როგორც საერთაშორისო კონსულტანტს, მოგების გადასახადის ფუნქცია რა არის? ეს გადასახადი თითქმის არსად აღარ არის, სადაც შედის ინვესტიციები, სადაც ბიზნესი ფართოვდება და ვითარდება ეკონომიკა. ამ კუთხით, სამწუხაროდ, არც დღევანდელმა ხელისუფლებამ არაფერი მოიმოქმედა ჩვერეობით. მოგების გადასახადი არის ზედმეტი ტვირთი ბიზნესზე, იგი აძლევს სტიმულს ბიზნესკომპანიას, რომ აწარმოოს შავი ბუღალტერია და პირდაპირ უარყოფით ზეგავლენას ახდენს, განსაკუთრებით, მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებაზე. ამიტომ ამ კუთხით სახელმწიფო ჩასაფრებულია ბიზნესთან და თავისი ხელით აძლევს მანს, რომ კომპანიამ შავი ბუღალტერია აწარმოოს. ეს განსაკუთრებით ეხება მცირე-საშუალო ბიზნესს, სადაც წლიური ბრუნვა და მაჩუა, საკმაოდ დაბალია განსხვავებით დიდი ბიზნესისგან. ამიტომ ვფიქრობ, რომ დღევანდელი საგადასახადო სისტემის მთავარი პრობლემა, უპირველეს ყოვლისა, არის არაპროგრესული საგადასახადო სისტემა, რომელიც არ არის მორგებული მოსახლეობის, ბიზნესისა და, უმთავრესად, ქვეყნის ინტერესებზე. ასევე მინდა აღვნიშნო არაპროგრესიონალიზმი საგადასახადო სისტემაში, ძირითადად სადამსჯელო ღონისძიებების გატარებით არიან დაკავებული. ამით ხდება მათი, როგორც საგადასახადო მუშაკის, როლის დაქინება. ეს ყველაფერი არის ძალიან დიდი პრობლემა ჩვენი ქვეყნისა და თუ ეს პრობლემა არ მოგვარდა, მაშინ ძალიან ცუდ შედეგებს მივიღებთ, არათუ ვინმე არ დაინტერესდება საქართველოში საქმის წარმოებით, არამედ მეტიც — ქვეყნის განვითარების შესახებ დავაყრავთ.

— ქართული მენტალიტეტი, რომელიც ჯერ ისევ საბჭოთაობის (ხშირად — პროლეტარულიც), რამდენად უშლის ხელს ეკონომიკურ წინსვლას? — მენტალიტეტი ყველა ერთს აქვს თავისი დამახასიათებელი თვისებებით, მაგრამ როდესაც ქვეყანაში არის ჩამოყალიბებული ბიზნესკულტურა და, უმთავრესად, კანონსა და სამართლიანობაზე დამყარებული სისტემა, ამ შემთხვევაში მის ეკონომიკურ წინსვლას არანაირი წინააღმდეგობა არ ექმნება. უმთავრესი რაც არის, ესაა კერძო საკუთრება, რომელიც საქართველოში უკანასკნელ პერიოდში უბრალო ტერმინად გამოიყენება. რაც შეეხება კერძო საკუთრების დაცულობას, საუბარი ზედმეტია. წარსულმა რამდენიმე წელში წარმოშობილ პრობლემას ამ კუთხით დღევანდელმა რეალობამაც ვერაფერი უშველა, რადგან, სამწუხაროდ, ყველაფერი ერთმანეთთან არის დაკავშირებული. ამ კუთხით თუ არ გადაიღვა რაიმე ქმედითი ნაბიჯი, საეჭვოა, რომ საქართველოს იმიჯზე ეს ყველაფერი კარგად აისახოს. ზოგადად, ჩვენი ხალხი საკმაოდ ჭკვიანია და შემიძლია ვითხრათ, რომ ნამდვილად შეიძლება საქართველოს გარდაქმნა ძლიერი ეკონომიკის მქონე ქვეყნად, მაგრამ მთავარია, მოხდეს კონკრეტული ორიენტირის მიცემა ამ ყველაფრისთვის. დღეს რა ეკონომიკური სისტემაა გვაქვს, ეს, სამწუხაროდ, არც სოციალისტურია და არც კაპიტალისტური, ეს არის რაღაც წარმოუდგენელი სისტემა, რომელიც ქვეყანას პრობლემის მეტს არაფერს მოუტანს. ამიტომ იმის თქმა, რომ მენტალიტეტი შეუძლის ხელს ეკონომიკური განვითარებას, ეს არის გაზვიადებული. ხალხს საუკეთესო სისტემას რასაც შესთავაზებს ხელისუფლება, სადაც დაცული იქნება მათი საკუთრება და უფლებები, იმ სისტემის განვითარებისა და წინსვლაზე იგი თავდაუზოგავად იმუშავებს, მაგრამ მთავარი არის, კანონი იყოს უზენაესი და არ იყოს კანონი მხოლოდ ხალხისთვის — როგორც ხდებოდა და, ზოგიერთ შემთხვევაში, დღესაც ხდება, სამწუხაროდ.

— მენტალიტეტი ყველა ერთს აქვს თავისი დამახასიათებელი თვისებებით, მაგრამ როდესაც ქვეყანაში არის ჩამოყალიბებული ბიზნესკულტურა და, უმთავრესად, კანონსა და სამართლიანობაზე დამყარებული სისტემა, ამ შემთხვევაში მის ეკონომიკურ წინსვლას არანაირი წინააღმდეგობა არ ექმნება. უმთავრესი რაც არის, ესაა კერძო საკუთრება, რომელიც საქართველოში უკანასკნელ პერიოდში უბრალო ტერმინად გამოიყენება.

რაც შეეხება კერძო საკუთრების დაცულობას, საუბარი ზედმეტია. წარსულმა რამდენიმე წელში წარმოშობილ პრობლემას ამ კუთხით დღევანდელმა რეალობამაც ვერაფერი უშველა, რადგან, სამწუხაროდ, ყველაფერი ერთმანეთთან არის დაკავშირებული. ამ კუთხით თუ არ გადაიღვა რაიმე ქმედითი ნაბიჯი, საეჭვოა, რომ საქართველოს იმიჯზე ეს ყველაფერი კარგად აისახოს.

ზოგადად, ჩვენი ხალხი საკმაოდ ჭკვიანია და შემიძლია ვითხრათ, რომ ნამდვილად შეიძლება საქართველოს გარდაქმნა ძლიერი ეკონომიკის მქონე ქვეყნად, მაგრამ მთავარია, მოხდეს კონკრეტული ორიენტირის მიცემა ამ ყველაფრისთვის. დღეს რა ეკონომიკური სისტემაა გვაქვს, ეს, სამწუხაროდ, არც სოციალისტურია და არც კაპიტალისტური, ეს არის რაღაც წარმოუდგენელი სისტემა, რომელიც ქვეყანას პრობლემის მეტს არაფერს მოუტანს. ამიტომ იმის თქმა, რომ მენტალიტეტი შეუძლის ხელს ეკონომიკური განვითარებას, ეს არის გაზვიადებული. ხალხს საუკეთესო სისტემას რასაც შესთავაზებს ხელისუფლება, სადაც დაცული იქნება მათი საკუთრება და უფლებები, იმ სისტემის განვითარებისა და წინსვლაზე იგი თავდაუზოგავად იმუშავებს, მაგრამ მთავარი არის, კანონი იყოს უზენაესი და არ იყოს კანონი მხოლოდ ხალხისთვის — როგორც ხდებოდა და, ზოგიერთ შემთხვევაში, დღესაც ხდება, სამწუხაროდ.

— მნიშვნელოვანია საინვესტიციო პოლიტიკა. რა დადებითი ან უარყოფითი მხარეები აქვს საქართველოში საინვესტიციო მხარეს?

— ნამდვილად, ინვესტიცია არის ის, რაც დღეს საქართველოს ეკონომიკას გამოიყვანს იმ კრიზისიდან, რომელმაც შეიძლება საბოლოოდ კოლაფსში ჩააგდოს ეკონომიკა. მაგრამ მინდა აღვნიშნო, რომ ინვესტიცია აქ უნდა განვიხილოთ წმინდა ინვესტიციად და არა — იმ ინვესტიციებად, რაც დღეს ქვეყანაში აქვთ. რეალურად, დღეს ქვეყ-

ანას არანაირი საინვესტიციო პოლიტიკა არ გააჩნია, არ არის ის, რითაც ქვეყანა დაუმტკიცებს ინვესტორს, თუ რატომ უნდა მოახდინოს ინვესტიცია ქვეყანაში და რამდენად იქნება დაცული მისი ინვესტიცია. ბიზნესზე ზეწოლასა და კერძო საკუთრების ხელყოფაზე ბოლო წლების მაგალითებმა საერთოდ აღნიშნული საკითხი კითხვის ნიშნის ქვეშ დასვა. როგორ ფიქრობთ, ვინ შემოვა საქართველოში, როდესაც ქვეყანა არის საკმაოდ მცირე ბაზრის მქონე? როდესაც მოუქნელი საგადასახადო სისტემა და სახელმწიფო წარმოდგენილი იყო წლების მანძილზე მოძალადედ? და ამ ძალადობის შემსრულებელი კადრები ისევ მუშაობენ თავიანთ ადგილას? როგორ ფიქრობთ, ამ პირობებში ინვესტორი დაინტერესდება საქართველოში? არანაირად. ვინ შემოდის დღეს საქართველოში და ვინ დებს ინვესტიციებს? მითხარით რომელიმე ამერიკული კომპანია, რომელიც საქართველოში აწარმოებს ბიზნესს და ქმნის პროდუქციას. ასეთს, ფაქტობრივად, ვერ ნახავთ. საინვესტიციო პოლიტიკა არ არის მარტივი საქმე, ამას წლების მუშაობა სჭირდება და ერთმანეთზე გადაჯაჭვულია როგორც ეკონომიკური, ასევე სამართლებრივი საკითხები. აღნიშნულს უნდა ქმნიდნენ პროფესიონალი ადამიანები და უნდა ხდებოდეს ყველა ნიუანსის გათვლა, ყველა იმ ფაქტორის გათვალისწინება, რომელიც ინვესტორებისათვის ყველაზე მნიშვნელოვანია. დღეს ამ კუთხით არანაირი ძვრა არ არის. ის რომ 1 საათში შეიძლება კომპანიის დარეგისტრირება, არანაირი წინსვლა არ არის ქვეყნისთვის, ეს ვერ მისცემს ინვესტორს გარანტიას, რომ მისი ბიზნესი იქნება ქვეყანაში დაცული. ამიტომ პრობლემა არის ზოგადად საინვესტიციო პოლიტიკაში, რომელიც ხელისუფლებას არც დღეს გააჩნია, მასში მე, პირადად, გავაერთიანებდი საგადასახადო, ფისკალურ და სხვა ძირითად ფაქტორებს, რომელთა გათვალისწინებით უნდა მოხდეს სწორი და მსხვილი ინვესტიციებზე გათვლილი პოლიტიკის შემუშავება.

— როგორც პროფესიონალი, რა რეკომენდაციებს მისცემდით საქართველოს ხელისუფლებას ეკონომიკურ და ფინანსურ საკითხებში?

— ჩემი ერთადერთი რეკომენდაცია იქნება, მაქსიმალურად მოახდინონ შედეგზე ორიენტირებული საქმიანობის წარმოება, მაქსიმალურად უნდა მოხდეს მოკლე პერიოდში ეკონომიკური რეფორმების გატარება და მისი სრული მობერალიზაცია. უნდა მოხდეს ანტომონოპოლიური საქმიანობის ეფექტური წარმოება და მონოპოლიების დაშლა. სამწუხაროდ, დღეს მონოპოლიები ისევ განაგრძობენ თავიანთ საქმიანობას, არანაირი ნიშან-წყალი არ არსებობს, რომ მონოპოლიების დაშლის პროცესი დაიწყოს. აუცილებლად უნდა მოხდეს მცირე-საშუალო ბიზნესის სტიმულირება სახელმწიფოს მხრიდან და, რაც მთავარია, სტარტაპ ბიზნესის ხელშეწყობა, რომელმაც უნდა წარმოშვას ახალი ბიზნესი და ახალი დასაქმება. სწორი საგადასახადო, ფისკალური, საინვესტიციო პოლიტიკა — ეს არის ის, რაც აუცილებელია დღეს და, უპირველესად, ხელისუფლებამ უნდა მოახდინოს ორიენტირის აღება აღნიშნულ საკითხზე, რათაც უნდა შემტვირდეს უმუშევრობა და გაიზარდოს ქვეყანაში რეალური ინვესტიციების შემოდინება და არა იმ ინვესტიციების შემოდინება, როგორც არის ინდუსტრი, ჩინური, თურქული ინვესტიციების კუთხით, რომელმაც არანაირი სარგებელი ქვეყნისთვის არ შეიძლება მოიტანოს.

პირადად შემიძლია ვთხრო ხელისუფლებას ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორი: ეკონომიკა, შემოვიყვანოთ იაბონური და ამერიკული კაპიტალი ქვეყანაში და, დამერწმუნეთ, ერთ წელიწადში ჩვენ ვიხილავთ საინვესტიციო ბუმს საქართველოში.

ესაუბრა როლანდ ხოჯანაშვილი

ქვიჩის პოროსკოპი

ყვერძე: ყოფილი საქმიანი პარტნიორი კარგ სამსახურს გაგიწევთ და მოგიმეტებთ ფასს ხელმძღვანელობის თვალში.

ჯ კურო: დაძაბუთ ყურადღება და შეეცადეთ გამოიყენოთ ამ კვირაში მიღებული ინფორმაცია თქვენს სასარგებლოდ.

II ტყულები: შემოქმედებითად მიუღწეოთ და შეეცადეთ იდეები, რომლებიც გეწვევთ არ უტულველოთ. პროფესიული და საქმიანი საკითხების არატრადიციული მეთოდით გადაწყვიტეთ, ეს დაგეხმარება ფინანსური მდგომარეობის გაუმჯობესებაში.

III კირხინი: არ გაფაფრდით ხელშეკრულებები, ახალი ინიციატივების დრო მალე დადგება, შეეცადეთ მოითმინოთ.

IV ლომი: ქედმაღლობა ვერ დაგეხმარება საქმესა თუ ადამიანებთან ურთიერთობაში. შეეცადეთ თქვენ თავს გვერდიდან შეხედოთ და გაათავისუფლოთ ძველი ჩვეულებებისაგან.

V ქალწული: პრაქტიკულად შეუძლებელია რაიმეს მიღება ზეწოლის და კონკურენტული ბრძოლის გარეშე. ინიციატივის გამოჩენისას, სწრაფად უნდა იმოქმედოთ, საფრთხეებზე ფიქრის დრო არ გეწინება.

VI სასწორო: საკუთარი გადაწყვეტილების პრაქტიკულად რეალიზებამდე, ვერ პარტნიორთან ურთიერთობის გარკვევა, აქტიური საქმიანობა მოგიწევთ. სიჩქარე საჭირო არ არის.

VII მირიელი: ნებისმიერი სიტუაციიდან მოქმედებით გამოსავალს. მოსალოდნელია აქტიური საქმიანობა. ნუ გაწვლავთ პირად და სამსახურებრივ უთანხმოებას დიდხანს, უფრო ოპერატიული იყავით.

VIII მშვილდოსანი: დაზღვეული არ ხართ დავისა და კამათისგან. თუმცა, კვირის ბოლოს სასიამოვნო სიურპრიზი გელოდებათ, რაც თქვენს ფინანსურ მდგომარეობას გააუმჯობესებს.

IX თხის რქა: ოჯახურ ცხოვრებაში მოსალოდნელია საბედისწერო მოვლენები. მოგიწევთ საკუთარი გავლენის შენარჩუნება ან გაფართოება ბრძოლით.

X მერწყული: უარი თქვით სასწრაფო და დაძაბულ საქმიანობაზე. ყოველდღიური საქმეები კი შესაძლებელია ინდივიდუალური რიტმში, საკმაოდ კომფორტულ და მშვიდ ვითარებაში.

XI თევზები: თქვენი მოქმედებები განუყოფელი იქნება პარტნიორების ინიციატივისგან. ხელსაყრელი სიტუაცია შეიქმნება კვირის მეორე ნახევარში. დაწყებული ბოლოქარი მოვლენები გამოიწვევს ფსიქოლოგიურ და მატერიალურ სტაბილურობას.

Table with 12 columns and 12 rows containing numbers and letters for a crossword puzzle.

Table with 5 columns and 5 rows containing numbers for a crossword puzzle.

მწვანე აფთიაქი

ჯადვარი, გუგულის კაბა

ჯადვარი (გუგულის კაბა) ჯადვარისებრთა ოჯახიდანაა. ჯადვარი მრავალწლიანი, 20-60 სმ სიმაღლის მცენარეა.

ყვავის მარცხენა მხარეს. უფრო ხშირად გვხვდება ტყეებსა (ნაძენარები, სოჭნარები, წიფლნარები და სხვა) და ბუჩქნარებში, აგრეთვე, მდელოებზე და იშვიათად — დაჭობებულ ადგილებში. მედიცინაში ჯადვარის ახალი ტუბერაკები გამოიყენება.

ტუბერაკების შეგროვებისას საჭიროა დაკვირვება. ადამიანის ხელის მტკვანის მსგავსი ორი ტუბერაკი ჯადვარის ღეროს ძირშია, მიწაში, ერთი მათგანი მუქნაცრისფერი და მოშვებულია. ეს გასული წლის ტუბერაკია, გამოფიტული და უფარგისია. მეორე კი ღია მოყვითალო-მოთეთრო და ვაკუილილია, ესაა მიმდინარე წლის ახალი, სამკურნალოდ ვარგისი ტუბერაკი.

ჯადვარის გამშრალი ძირბოლოქვისაგან დამზადებულ პრეპარატებს „სალესს“ ეძახიან და იყენებენ როგორც შიგნით მისაღებ შემოგარსველ საშუალებას, უმთავრესად ბავშვების ნაწლავთა კატარის შემთხვევაში, აგრეთვე ზოგიერთი მოწამლის დროს. „სალესს“ უნიშნავენ დასაღველად ან ოყნის სახით.

ჯადვარის ტუბერაკი იყენებენ: კოლიტის, გასტრიტის და გასტრიტული ვარიანტის წყულოვანი დაავადების დროს, ზედა სასუნთქი გზების კატარის და პირის ღრუს ანთებითი დაავადების სამკურნალოდ. გამოიყენება „სალესის ლორწო“, რომელსაც შემდეგნაირად ამზადებენ, ჯადვარის ტუბერაკებს ფხვნიან, ასხამენ ცხელ წყალს შეფარდებით: 2 გ ტუბერაკების ფხვნილი 200 მლ მდუღარე წყალზე, თქვეფენ კოვზით 10-15 წუთის განმავლობაში. სვამენ თითო სუფრის კოვზს ჭამის წინ. იკეთებენ ოყნის სახითაც — 50 მლ ერთი ოყნისათვის.

ხალხურ მედიცინაში დიდი პოპულარობით სარგებლობს ჯადვარი, როგორც ენერჯის აღმდგენი საშუალება. ირანული წყაროების მიხედვით, სხვა საჭმლის უქონლობისას დღე-ღამეში მოზრდილი ადამიანისათვის საკმაოა 40 გ ჯადვარის ტუბერაკის ფხვნილი ემულსის სახით წყალზე მომზადებული. კიდევ უკეთესია, თუ ემულსია რძით მომზადდება. ირანელთა რეკომენდაციით, კარგია, სათა-

დარიგოდ ვიქონიოთ ჯადვარის ტუბერაკები შორეული გადასვლების დროს. თათარი მხედრები ყოველთვის თან ატარებდნენ ჯადვარის ტუბერაკებს საკვების უკმარისობის შემთხვევისათვის. ჯადვარი ძალ-ღონის აღმდგენი მართლაც კარგი საშუალებაა.

სვამენ ნახარშს — 3,0-10,0 გ ტუბერაკები 180 გ წყალზე — კუჭაშილობის, მსხვილი ნაწლავის კოლიტის და საშარდე ბუშტის კატარის სამკურნალოდ. ნახარშს შემდეგნაირად ამზადებენ: საჭირო დოზის ფხვნილს 10 ნაწილ ანაღულარ ციფ წყალში ათქვეფენ, შემდეგ უმატებენ 90 ნაწილ მდუღარე წყალს და ხელახლა თქვეფენ მანამდე, ვიდრე არ მიიღება სქელი, ერთფეროვანი, უფერული და რამდენიმე გამჭვირვალე სითხე (ლორწო), წყლის მაგივრად შესაძლოა რძის გამოყენება, რაც დიდად ამაღლებს ჯადვარის ყუთიანობას. ჯადვარის წყლიან ნაღველს წარმატებით იყენებენ ოყნისათვის კუჭაშილობის, მათ რიცხვში დიზენტერიის დროს: ჯადვარის ემულსიას უმატებენ სელის თესლის ნახარშს (1 ჩაის კოვზი სელის თესლი 1 ჭიქა მდუღარე წყალზე). ზაფხულში ბავშვებს კუჭაშილობისას იყენებენ ჯადვარს შემდეგი დოზით: 120 გ ჯადვარის ტუბერაკების ფხვნილი და 86 გრადუსიანი სპირტი, მხოლოდ 0,5 გრამამდე ყოველ ორ საათში ჩაის კოვზით. ჯადვარი აუცილებელი საშუალებაა მოხუცების მოსამკრებლად, ტუბერკულოზიანების, მძიმე დაავადებადტანილი ადამიანების, ხანგრძლივი სისხლდენით დასუსტებულთა (მათ შორის ბუასილიანთა) მოსამკრებლად.

თაბუნა ასპარაპა

თამბაქოზე უარის თქმა სიცოცხლეს ათი წლით ახანგრძლივებს

ოქსფორდელი მეცნიერები ირწმუნებიან, რომ თუ მწვევლი ქალი 30 წლამდე დაანებებს თავს სიგარეტს, თავიდან აიცილებს ნაადრევ სიკვდილს. 1996-2001 წლებში ჩატარებულმა გამოკითხვამ, რომელშიც 1,3 მლნ ქალი მონაწილეობდა, ცხადყო, რომ თამბაქოს მიტოვებამ ასიდან 97 შემთხვევაში შეიძლება თავიდან აგვაცილოს ნაადრევი სიკვდილი.

ეს დასკვნა შეესაბამება მამაკაცებში ჩატარებული ანალოგიური გამოკვლევის შედეგებს. გამოკვლევის ერთ-ერთი ხელმძღვანელის, პროფესორ რიჩარდ პეტოს თქმით, დიდ ბრიტანეთსა და აშშ-ში 1940-იან წლებში დაბადებული ქალები პირველი აქტიურად მწვევლი თაობაა, რომელზე დაკვირვებითაც დღეს შეგვიძლია ვიმსჯელოთ თამბაქოს ხანგრძლივი მოხმარების ეფექტებზე და დავადიონოთ მისი მიტოვების შორეული შედეგები.

ბოლოდროინდელმა კვლევებმა აჩვენა, რომ ქალის ორგა-

ნიზმზე თამბაქო უფრო მავნე გავლენას ახდენს, ვიდრე აქამდე ვგონათ. მაგალითად, მწვევლი ქალები (იგულისხმება ის, ვინც მთელი სიცოცხლე ეწეოდა) არამწვევლებზე ათი წლით ადრე იხოვებიან. თამბაქოს წვეცის რამდენიმეწლიანი გამოკვლევა კი ზრდის ნაადრევი სიკვდილის რისკს.

mkumali.ge

პოსტსოციალიზმი? პასუხი ნინა ნოზის ფოტო-ვიტორინაზე. ახლა უკვე პარლამენტარი გოგი ქავთარაძე პირველად ლუიზა ლაკერბაიამ ამოიცნო, შემდეგ ნანა ფანცხავამ და სულიკო ფუტყარაძემ.

რას დააჩქარებთ? პასუხი ნინა ნოზის ფოტო-ვიტორინაზე. დაგვიკავშირდით: (0 431) 24-45-46, 24-82-25. psnews27@gmail.com

ქროსვორდი. თარაზულად: 3. აფრიკის უდიდესი ქვეყანა მოსახლეობით. 5. ხორთუმინი ცხოველი. 6. ბოლო-სწინა ბერძნული ასო. 8. გაფრთხილება ძიულში. 9. მცენარეთა სამყარო. 11. მისი დედაქალაქია კინგზტონი. შევუღალ: 1. პიპინიას ვაჭი. 2. დიდი ჩაქუჩი. 3. მზიდან მერვე პლანეტა. 4. მისი დედაქალაქია ვენა. 7.... პრესლი. 10. სირაქლემას სახეობა.

წინა ნომრის კროსვორდის პასუხები. თარაზულად: 3. არიადნე. 5. მავრი. 6. ავა. 8. უთო. 9. კროლი. 11. ალფარდი. შევუღალ: 1. ნოორი. 2. ადა. 3. ამალოთა. 4. ენგელსი. 7. ორბრა. 10. იფი.

სადიკა. ჩასვით რიცხვები ერთიდან ცხრამდე კვადრატის 9X9 უჯრედებში ისე, რომ თითოეული რიგში, სვეტში და ცალკე გამოყოფილ კვადრატში 3X3 ყველა რიცხვი იყოს სხვადასხვა და არც ერთი არ გაეორდეს!

გიორგი

აგერ, ჩვენს გვერდით, თვალსა და ხელს შუა გაიზარდა. თითქოს გუშინ იყო, დიდრონთვალეა, კეთილად მომღიმარე პატარა, ენერგიულ ბიჭს საოცარი სიტუაციით რომ შემოჰქონდა ჩვენს ოფისში. კარატეში მიღებული პირველი წვრთნის შედეგები, საოცნებოდ ქცეული კლიბისათვის სიმღერის ჩაწერა, გასტროლი ანსამბლთან ერთად, ჩვენს სარედაქციო მნიშვნელოვან საღამოებზე მოხდენილად შესრულებული ცეკვა თუ სიმღერა, ინსტანციებში სირბილი მეგობრის მიმედ დაავადებული ცოლის დასახმარებლად, თანადგომისა და თავაზიანობის განსაკუთრებული ფაქტები — რომელი ეპიზოდით არ გვახსენდება ახლა გიორგისთან წლობით ნაფერები ურთიერთობა.

სანუკვარი პირმო. გიორგიმ უნივერსიტეტი დაასრულა, ოუსტიციის უმაღლეს სკოლაში დაიწყო სწავლა, ბევრი ჩანაფიქრი ჰქონდა... მაგრამ, რომ არ მოველოდით, სწორედ მაშინ დამთავრდა ზღაპარი სიყვარულისა. წავიდა 26 წლის გიორგი გუბელაძე. წავიდა გულდათუთქული მშობლების ერთადერთი შვილი... გაზაფხულმა ფერებით მოქარვა არემარე, ბუნება სიცოცხლით ივსება. გიორგი კი აღარ არის, აღარ,

ჩანახატი

ლობეზე შეფერნილმა მამალმა ფრთა ფრთას შემოჰკრა და ისე ხმამალა დაიყვილა, შორს ყაბალანმობხვეულ გოროზი კაცივით გაუცინარ მთებსაც კი მოჰგვარა შვება და ღიმილი. შეიმშრუნა ნამძინარევი ბუნება აკვანში მწოლიარე ჩვილივით და კამკამა თვალები გაახილა. მალე მზეც ამოვიდა სიტობოთი, სიყვარულითა და სიცოცხლით საესე. მთების ღიმილი და გაღვიძებული ლამაზი ბუნების დანახვა ისე ესამოვნა — აჰა, ყველაფერი თქვენთვის მიჩუქნიაო, — თქვა ალტაცებულმა და საესე მკერდიდან ნათელი სხივების შადრევანი გადმოაფრქვია. მარგალიტივით გაბრწყინდა ფოთლებსა და ბალახებზე გაბნეული ცვარი. საამურად დაიწყეს ჩიტებმა სტვენა. ყვავილებმა კვკლუცი გოგონებისვით ყელი მოიღერეს და მოალერსე ნიავს ლამაზი თვალები შეანათეს. მიყვარხართო, — ჩასჩურჩულა ნიავმა და ყვავილების გულში ჩაკვრა მოინდომა. — არა გვერათო, — გადიკისკისე ყვავილებმა, თავები აქეთ-იქით გადაარხიეს, თვალები ეშმაკურად განახეს და ტრფობამორეულ ნიავს გულზე ცეცხლი კიდევ უფრო შემოუნთეს.

გზაზე მალე ადამიანებიც გამოჩნდნენ. ნათელსახიანები და შენიღბულები, კეთილი გულისანი და უგულონი. ვხედავ, ზოგს სახეზე უსაზღვრო სიკეთის შუქი დასთამაშებს. მიდიან და გზაზე ლამაზ ნაფეხურებს ტოვებენ. მეორენი კი ხელისცეცებით ერთმანეთს ეძებენ, დაბორილობენ თვალახელილ დედამიწაზე, თვალახელილ მიტოვებულ კატის კნუტებზე, ერთმანეთს კი მაინც ვერ პოულობენ, უგულონი არიან და იმიტომ...

გულისტკივლით შეყუარებ ამ ნილაბაფარებულ ადამიანებს, თვალზე ავკაცობის გულისამრევი ღიბრი რომ გადაჰკვრიათ; ნაცრისფერ თავზე შეტრუსული ნამუსის ქუდის დანახვა ისევე მაკრთობს, როგორც შიშველ

მხრებზე დაუმსახურებლად ტირივის წინის გატყლაშუნება.

ისევ შემოჰკრა ფრთა ფრთას მამალმა და რინიანად დაიყვილა:

— მოიშორეთ ნიღბები! მეც მიინდა ისე ხმამალა ვიყვირო, რომ მთებსაც კი გადასწვდეს ჩემი ხმა. „და ვყვირი: საკუთარი ხელებით გადიწმინდეთ თვალთაგან ღიბრი, ადამიანებო, თორემ ერთმანეთს დაეჯახებით ან კლდეზე გადაიჩეხებით! დაწვიტ ნიღბები, თორემ ხომ შეიძლება მათი სიმძიმით პლანეტამ წონასწორობა დაჰკარგოს. ანდა რა აზრი აქვს სილამაზეს, თუ ვერ დაინახე და ისე ვერ აღიქვი, როგორც სინამდვილეშია. მერე და როგორი საამურია სიცოცხლე ერთმანეთის სიყვარულში. რა ლამაზია მზის სხივები ვერცხლისფერად აელვარებული ბუნება, გვირილებით დაფიქტული ხავერდოვანი ველი. აყვავებული, მწვანე კალაპოტში არტახებაწყვეტილი, ფეხშიშველა, ცისფერივალა ნაკადული, რომელიც ბედნიერებასთან შესაერთებლად იქჩარის. ჰო, ყველაფერი ლამაზია, ბუნებაც და ადამიანებიც. ქვასაც

თავის სილამაზე აქვს. გინდათ რომ დაინახოთ? აჰა, გიწვდით ხელებს, პეშვი ნუკრის კამკამა ცრემლებითა მაქვს საესე. წრფელი უმანკო ცრემლებით მოიბანეთ სახიდან ავკაცობისა და სიამაყის ლაქები. სიცოცხლეჩამდგარი აზრიანი თვალებით ერთმანეთს ლამაზი სული დაგანახოთ, თბილი ღიმილი ვაჩუქოთ. უგულო ღიმილი და კბილების გამოჩენა ცარიელ თავისქალებს უფრო შეშვენი. დახმარებისათვის სუფთა ხელები გავუწოდოთ ერთმანეთს, ჭირი და ღიბნი თანაბრად გავიზიაროთ, ნურასოდეს დაგვაფიწყდება, რომ დაცემულს ფეხზე წამოყენება სჭირდება, სუსტს — მხარში ამოდგომა, წინ მიმავალს კი — ომბანიანი შეძახილი. ეს გზა თქვენც გეკუთვნით. მას სიცოცხლე ჰქვია. დაე, ყველამ ისე გავიაროთ, ნათელ კვალს თუ არა, ლაქას მიანც ნურავინ დავამჩნივთ! ნათელი კვალი-სათვის გამარჯ მარჯვენა, სიტყვის და საჭმის ერთიანობა და ნათელი აზრის საჭირო. „საქმემან შენმან წარმოგაჩინოსო“, ადამიანო, თორემ გზაზე ნაფეხურებს ცხოველებიც ტოვებენ, იმ განსხვავებით, რომ მასში მხოლოდ წყალსა და ჭუჭყს შეუძლია თავისი მოყრა. ცხოველების გზაზე კეთილი კაცის ნაკვალევი ისევე კიაფობს, როგორც ღამით ქუჩის გასწვრივ ლამაზად ჩამწკრივებული ლამპიონები. ჩვენ ლამაზი სულით გავუნათოთ ერთმანეთს გზა. რათა ჩვენი სიცოცხლე ცის ბროლის სარკეშიც სჩანდეს სპეტაკი და მიმზიდველი, როგორც ქორფა ვარდის ფურცლებზე მოციმციმე ნამი. ვეცადოთ ზამთარ-ზაფხულ აუმიღვრეველ, დაუშრობელ წყაროსავით გავცეთ სიკეთე, დაუნახებლად და უფალოდ.

ჩვენი მოვალეობაც ხომ ეს არის, ადამიანებო!

თანაგვარება

გაზეთ „**PS**“-ის რედაქცია უდიდეს მწუხარებაში თანაუგრძნობს ნატო და გია გუბელაძეებს, ბიძაშვილის — **გიორგი გუბელაძის** გარდაცვალების გამო.

გაზეთ „**PS**“-ის რედაქცია მწუხარებაში თანაუგრძნობს ყოფილ თანამშრომელს, ჟურნალისტ მანანა ცანავას, დედის, **ლამარა ცანავას** გარდაცვალების გამო.

გასაოცარი და დაუჯერებელი ისტორია გეგზე

1943 წელს აშშ-ს საზღვაო ძალებმა მოინდომეს, რომ შეექმნათ საზღვაო ხომალდი, რომელიც მოწინააღმდეგეების რადარებისთვის უჩინარი იქნებოდა. სწორედ ამ მიზნით შეიქმნა ხომალდი „ელდრიჯი“, რომელსაც საფუძვლად აინშტაინის გათვლები ედო. გამოცდებში ხომალდზე დააყენეს სპეციალური რადარები და გადაწყვიტეს, რომ გემი გაეტესტათ. გამოცდამ წარმატებით ჩაიარა, გემი გაქრა, ოღონდ არა მხოლოდ რადარებისთვის... გემი საერთოდ გაქრა, უხილავი გახდა.“ გარკვეული დროის შემდეგ, „ელდრიჯი“ სხვა ადგილას იპოვეს, ნახევრად მკვდარი და ნახევრად შემოლილი ეკიბაჟით.

ეს ამბავი მაშინვე არ გახმაურდა... დღეს რომ ამ გემის შესახებ იცით, ასტროფიზიკოს მორის ჯესუპის დამსახურებაა. 1956 წელს მან გამოსცა ნაშრომი დროსა და სივრცეში მოგზაურობის შესახებ. სწორედ ამ ნაშრომს გამოეხმაურა კ. ალენდე, რომელიც ამტკიცებდა, რომ ხომალდ „ენდრიუ ფიურესეტზე“ მსახურობდა. „ენდრიუ ფიურესეტის“ ზემოთხსენებული ექსპერიმენტის მონაწილე იყო. მისი მტკიცებით, მან თავისი თვალთ ნახა, როგორ გაუჩინარდა „ელდრიჯი“ ნისლში, მაგრამ ამის შედეგად არანაკლებ საინტერესო ამბები მოხდა.

„ელდრიჯი“ ისევ გაჩნდა, ხოლო გადარჩენილ ეკიბაჟს უცნაური ანომალიები დაეწყო: ჯერ იყო და 2 მეზღვაური თავისით ააღდა და 18 დღე

იწვოდა, ისე რომ ვერავინ შეძლო ცეცხლის ჩაქრობა და შემდეგ ერთი მატროსი საკუთარი სახლის კედელში გაუჩინარდა, საკუთარი ოჯახის თვალწინ.

ეს ყველაფერი ჯესუპმა მოიხია და ბოლოს საკუთარი აზრი ჩამოაყალიბა ამის შესახებ: „ექსპერიმენტი ძალიან საინტერესოა, იმავდროულად, ძალიან საშიშოა. დიდ ზეგავლენას ახდენს მონაწილე სუბიექტებზე. ექსპერიმენტში მონაწილეობდნენ მაგნიტური გენერატორები, რომლებიც მუშაობდნენ რეზონანსულ სიხშირეებზე და ქმნიდნენ საშინელ ველს ხომალდის გარშემო. სწორედ ამან განაპირობა ჩვენი განზომილებიდან დროებითი ამოვარდნა და შეიძლება შეფასდეს, როგორც სივრცითი გარღვევა, თუ პროცესი კონტროლს დაექვემდებარება.“

მაგრამ, თუკი ამ ამბის გამოძიება საჭირო იყო, განა თავის დროზე არ გამოიძიებდნენ? ამას ვერ მიხვდა ჯესუპი, რომელმაც, როგორც ჩანს, საკმაოდ ბევრი რამ შეიტყო ამ ექსპერიმენტის შესახებ და დაისაჯა კიდევ... იგი მოკლული იპოვეს. სამხედრო საზღვაო

ძალები კატეგორიულად უარყოფდა ამ ექსპერიმენტის ჩატარებას, მაგრამ დროთა განმავლობაში მოწვევები გამოჩნდნენ, რომლებსაც ნანახი ჰყავდათ ეს გემი, ასევე ცნობილი გახდა აინშტაინის მიერ შესრულებული გამოთვლების „შავი ჩანაწერები, საგაზეთო სტატიები, სადაც აღწერილი იყო, როგორ გადნა ეკიბაჟის ორი გადარჩენილი წევრი ყველას თვალწინ.“

ეს ამბავი დღესაც არ არის ბოლომდე გახსნილი და დღესაც უდიდეს ინტერესს იწვევს. ამერიკელი ინჟინერ-ელექტრიკოსი ადამ სკილინგი ჰყვება:

1990 წელს ჩემმა ფლორიდელმა მეგობარმა მარგარეტ სენდისმა მე და ჩვენი საერთო მეგობრები დავგაბატიყა ექიმ კარლ ლაისლერთან, რათა განგვეხილა ექსპერიმენტის ზოგიერთი დეტალი. ლაისლერი ფიზიკოსია, რომელიც მუშაობდა 1943 წელს აღნიშნულ პროექტზე. მისი თქმით, გემზე დაყენებული გენერატორები იმ რაოდენობის ენერგიით იკვებებოდა, რაც საშუალო ზომის ქალაქის განათებას სავსებით ეყოფოდა. ექსპერიმენტის იდეა იმაში მდგომარეობდა, რომ ძლიერ ელექტრომაგნიტურ ველს უნდა შესრულებინა ეკრანის ფუნქცია რადარის ტალღებისთვის.

ლაისლერი ნაპირზე იმყოფებოდა და აკონტროლებდა ექსპერიმენტის მსვლელობას. როცა მანერტონი ამუშავდა, ხომალდი გაქრა. გარკვეული დროის შემდეგ ისევ გაჩნდა, მაგრამ ეკიბაჟის დიდი ნაწილი გარდაცვლილი იყო. ზოგიერთ გემში გარდაცემნა იმ ტიპის მეტალად, რომლისგანაც ხომალდი იყო დამზადებული. ამბის მოყოლისას იგრძნობოდა, რომ დაინვლიდებული ლაისლერი ამ დრომდე გრძნობდა სინდისის ქეზნას გარდაცვლილ მეზღვაურთა გამო.

ლაისლერი და ექსპერიმენტის მონაწილე მისი კოლეგები ვარაუდობენ, რომ მათ გაგზავნეს ხომალდი სხვა დროში. ამ დროს ხომალდი დაიშალა მოლეკულებად და როცა დაიწყო უკუპროცესი, ადამიანის ორგანული მოლეკულების ნაწილი შეიცვალა მეტალის ატომებით.“

